

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 885

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 26 septembrie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 201 din 8 aprilie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 (în redactarea anterioară Legii nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative), ale art. 33 și ale art. 35, ale art. 38 alin. (3) lit. a), precum și a sintagmei „dacă nu are calitatea de participant” din cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. b) (în redactarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat	2–5
Decizia nr. 412 din 24 septembrie 2025 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, în ansamblul său, precum și a dispozițiilor art. 1 alin. (1)-(8) și ale art. 2 alin. (1), (2) și (6) din aceasta	6–26
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.451. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea derogării în scopul cercetării științifice pentru unele specii de pești	27–28
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 253 din 23 iunie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	29–32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 201

din 8 aprilie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30

(în redactarea anterioară Legii nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative), ale art. 33 și ale art. 35, ale art. 38 alin. (3) lit. a), precum și a sintagmei „dacă nu are calitatea de participant” din cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. b) (în redactarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia-Marilena Ionea	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30, 33, 35 și 38 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat. Excepția a fost ridicată de Cosmina Larisa Lupu în Dosarul nr. 2.762/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 276D/2021.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 28 ianuarie 2025, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel-Chiriaz, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, Curtea, în temeiul art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat succesiv pronunțarea pentru datele de 27 februarie 2025, 11 martie 2025 și 27 martie 2025. La data de 27 martie 2025, Curtea, având în vedere că nu au fost prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, potrivit art. 58 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 2 aprilie 2025, când, pentru aceleași motive, a amânat pronunțarea pentru data de 8 aprilie 2025, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Sentința civilă nr. 1.060/PI din 3 decembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 2.762/30/2020, **Tribunalul Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30, 33, 35 și 38 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat.** Excepția a fost ridicată de Cosmina Larisa Lupu într-o cauză având ca obiect soluținarea unei cereri de obligare a unei societăți de administrare a fondurilor de pensii private la plata activului net ce se cuvenea tatălui defunct al autoarei.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia arată, în esență, că dispozițiile de lege

criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, întrucât creează o discriminare, având drept criteriu vârsta, cu privire la obligația de a contribui la un fond de pensii administrat privat. De asemenea, susține că dispozițiile de lege criticate instituie interdicția persoanelor care nu au împlinit vârsta de 35 de ani și care contribuie la sistemul public de pensii de a se retrage și de a renunța la calitatea de participant la fondul de pensii private.

5. Totodată, autoarea excepției susține că dispozițiile art. 38 din Legea nr. 411/2004 instituie o diferență de tratament juridic între cei care au calitatea de participanți la un fond de pensii și cei care nu au această calitate, întrucât doar cei din urmă pot obține plata unică sau plata eșalonată în rate a activului personal net al defunctului.

6. **Tribunalul Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

7. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile art. 30, 33, 35 și 38 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 18 iulie 2007. Din analiza motivării excepției de neconstituționalitate Curtea constată că, în ceea ce privește art. 38 din Legea nr. 411/2004, autoarea excepției critică doar soluția legislativă cuprinsă în alin. (3) care conține lit. a) și b), iar în ceea ce privește lit. b) autoarea excepției vizează, prin critica sa, doar sintagma „dacă nu are calitatea de participant”. De asemenea, Curtea observă că dispozițiile art. 38 alin. (3) din

Legea nr. 411/2004 au fost modificate prin art. I pct. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1201 din 14 decembrie 2022. Curtea mai constată că, ulterior sesizării sale, dispozițiile art. 30 alin. (3) din Legea nr. 411/2004 au fost modificate prin art. IV din Legea nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 17 mai 2022, și, ulterior, prin art. X din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 27 octombrie 2023. Având în vedere însă cele reținute prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, Curtea urmează să analizeze dispozițiile art. 30 din Legea nr. 411/2004 în redactarea anterioară Legii nr. 135/2022, iar pe cele ale art. 38 alin. (3) din Legea nr. 411/2004 în redactarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022. Dispozițiile de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 30: „(1) Persoanele în vârstă de până la 35 de ani, care sunt asigurate potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, și care contribuie la sistemul public de pensii, trebuie să adere la un fond de pensii.

(2) Persoanele, altele decât cele prevăzute la alin. (1), în vârstă de până la 45 de ani, care sunt deja asigurate și contribuie la sistemul public de pensii, pot adera la un fond de pensii.

(3) Persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții și care se încadrează în condițiile prevăzute la art. 60 pct. 5 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sunt exceptate de la prevederile alin. (1), în perioada 1 ianuarie 2019-31 decembrie 2028 inclusiv.”;

— Art. 33: „(1) Persoana care nu a aderat la un fond de pensii în termen de 4 luni de la data la care este obligată prin efectul legii este repartizată aleatoriu la un fond de pensii de către instituția de evidență.

(2) Repartizarea aleatorie a persoanelor se efectuează în cote egale pentru fiecare fond de pensii administrat privat, la data la care se face repartizarea.

(3) Instituția de evidență notifică, în termen de 5 zile lucrătoare de la înregistrarea în Registrul participanților, în format electronic, fiecărui administrator în parte lista conținând datele de identificare a persoanelor repartizate aleatoriu la fondul de pensii administrat de către acesta.

(4) Fiecare administrator informează, în scris, în termen de 30 de zile de la notificare, participanții care au fost repartizați aleatoriu, la fondul aflat în administrarea sa, de către instituția de evidență cu privire la denumirea fondului de pensii administrat privat și a administratorului acestuia.”;

— Art. 35: „(1) După aderare sau repartizare, participanții sunt obligați să contribuie la un fond de pensii și nu se pot retrage din sistemul fondurilor de pensii administrate privat pe toată perioada pentru care datorează contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii, până la deschiderea dreptului la pensia privată.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) perioadele pentru care nu există obligația de plată a contribuției de asigurări sociale în sistemul public.

(3) În situația în care un participant încetează să contribuie, acesta rămâne participant cu drepturi depline la fondul de pensii.

(4) Drepturile participantului pot fi transferate în alte țări în care acesta are domiciliul sau reședința, în condițiile reglementate prin acordurile și convențiile internaționale la care România este parte, în moneda țărilor respective sau într-o altă monedă asupra căreia s-a convenit.”;

— Art. 38 alin. (3): „(3) Beneficiarul are dreptul, după caz, la:

a) cumularea conturilor la un singur fond de pensii, dacă are calitatea de participant la un alt fond de pensii;

b) plata unică sau plăți eşalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, fără a datora penalități, dacă nu are calitatea de participant.”

11. Autoarea excepției consideră că aceste texte de lege sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, precum și dispozițiilor art. 1 privind interzicerea discriminării din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea apreciază că înainte de a proceda la controlul de constituționalitate este necesară precizarea înțelesului unor termeni utilizați în cadrul Legii nr. 411/2004, care apar în conținutul textelor de lege supuse controlului de constituționalitate. Astfel, Curtea reține că, potrivit definițiilor cuprinse în art. 2 din această lege, fondul de pensii administrat privat, denumit în continuare *fond de pensii*, reprezintă fondul constituit prin contract de societate civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile Legii nr. 411/2004. *Activul personal* este suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond. *Participantul* este persoana care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la un fond de pensii și care are un drept viitor la o pensie privată. *Beneficiarul* este moștenitorul participantului, definit conform prevederilor Codului civil.

13. În continuare, examinând textele de lege criticate, Curtea reține că art. 30 alin. (1) din Legea nr. 411/2004 reglementează obligația persoanelor în vârstă de până la 35 de ani, care sunt asigurate în sistemul public de pensii și care contribuie la sistemul public de pensii, de a adera la un fond de pensii administrat privat. Pentru persoanele, altele decât cele aflate în ipoteza de mai sus, în vârstă de până la 45 de ani, care sunt deja asigurate și contribuie la sistemul public de pensii, dispozițiile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 411/2004 prevăd doar facultatea de a adera la un fond de pensii.

14. Dispozițiile art. 33 din Legea nr. 411/2004 se referă la repartizarea persoanelor obligate să adere la un fond de pensii, în timp ce dispozițiile art. 35 din aceeași lege prevăd obligația de contribuție după aderare sau repartizare și interdicția retragerii din sistemul de pensii administrate privat pe toată perioada pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii.

15. Autoarea excepției de neconstituționalitate critică aceste dispoziții de lege din perspectiva persoanei care este obligată să adere la un fond de pensii și care este supusă unui tratament juridic diferit față de persoanele pentru care legea prevede doar facultatea de a adera la un astfel de fond, considerând că este supusă unui tratament discriminatoriu.

16. Curtea observă însă că acțiunea în cadrul căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate are drept obiect cererea de obligare a unui fond de pensii de a-i plăti autoarei excepției, în calitate de beneficiar, sumele reprezentând activul personal al unui participant, după decesul acestuia. Acțiunea nu pune în discuție obligația autoarei excepției de a adera la un fond de pensii și de a contribui la acesta ori intenția de a se retrage din sistemul fondurilor de pensii administrate privat, astfel că, având în vedere obiectul acțiunii, Curtea apreciază că dispozițiile art. 30, 33 și 35 din Legea nr. 411/2004 nu au legătură cu soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Prin urmare, nefiind întrunite condițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului, potrivit art. 29 alin. (5) din aceeași lege, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30, 33 și 35 din Legea nr. 411/2004 este inadmisibilă.

17. În continuare, analizând dispozițiile art. 38 alin. (3) din Legea nr. 411/2004, Curtea constată că acestea reglementează drepturile beneficiarului asupra activului personal al unui participant, după decesul acestuia. Aceste dispoziții de lege sunt aplicabile în cauză, urmând să fie supuse controlului de constituționalitate.

18. Curtea reține că dispozițiile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 411/2004 prevăd dreptul beneficiarilor de a prelua activele cuvenite participantului decedat dintr-un cont deschis la ultimul fond de pensii la care a contribuit acesta din urmă. Potrivit dispozițiilor alin. (2) al aceluiași articol de lege, drepturile beneficiarilor sunt aceleași cu cele ale participanților la acel fond de pensii. Așa cum dispun art. 48 și 135 din aceeași lege, participantul este proprietarul activului personal din contul său și are dreptul la pensie privată de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă. Prin urmare, și beneficiarul are un drept de proprietate asupra sumelor reprezentând activele participantului moștenit.

19. Dispozițiile art. 38 alin. (3) lit. a) și b) din Legea nr. 411/2004 instituie un tratament juridic diferit între beneficiari sub aspectul dreptului de a dispune de activele participantului decedat. Astfel, potrivit ipotezei prevăzute la lit. a), în măsura în care beneficiarul are el însuși calitatea de participant la un fond de pensii, contul său personal se va cumula cu cel al participantului decedat. Consecința este aceea că sumele ce ar rezulta din activul participantului decedat nu vor putea fi valorificate decât atunci când beneficiarul va îndeplini condițiile pentru obținerea dreptului la pensie privată, respectiv la împlinirea vârstei de pensionare prevăzute de lege. Din contră, potrivit ipotezei prevăzute la lit. b), în măsura în care beneficiarul nu este participant la un fond de pensii, acesta va putea să solicite imediat plata unică a sumelor cuvenite sau plăți eşalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, fără a datora penalități.

20. Autoarea excepției apreciază că acest tratament juridic este discriminatoriu, defavorizând persoanele mai tinere, cu o vârstă de până la 35 de ani, care sunt obligate să adere și să contribuie la un fond de pensii, în raport cu cele care nu sunt ținute de aceste obligații și care pot avea acces imediat la activele care au aparținut participantului moștenit.

21. Examinând dispozițiile de lege criticate, Curtea observă că diferența de tratament juridic pe care o acestea o instituie între persoanele care se încadrează în ipoteza art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 411/2004 în raport cu cele care se încadrează în ipoteza lit. b) din același alineat nu vizează în mod direct vârsta, ci calitatea de participant la un fond de pensii. Vârsta este un criteriu subsidiar, ce decurge din coroborarea dispozițiilor art. 38 alin. (3) cu cele ale art. 30 alin. (1) și (2) din Legea nr. 411/2004, aceste din urmă dispoziții de lege instituind obligația aderării la un fond de pensie pentru persoanele cu vârsta de până la 35 de ani, respectiv opțiunea aderării pentru persoanele în vârstă de până la 45 de ani, care sunt asigurate în sistemul public de pensii. Curtea observă însă că și persoanele în vârstă de până la 45 de ani, la care se referă art. 30 alin. (2) din Legea nr. 411/2004, se pot plasa în ipoteza art. 38 alin. (3) lit. a) în măsura în care au optat pentru aderarea și contribuția la un fond de pensii. Prin urmare, nu vârsta este criteriul determinant în ceea ce privește tratamentul juridic aplicabil potrivit art. 38 alin. (3) din Legea nr. 411/2004, astfel că, în analiza criticii de neconstituționalitate raportate la dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea va avea în vedere criteriul de departajare ce privește calitatea de participant la un fond de pensii.

22. Cu privire la principiul egalității, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, sau Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006). În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, diferență care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă (de exemplu, Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, și Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Burden împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, paragraful 60).

23. Raportând aceste repere jurisprudențiale la dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate, Curtea reține că deținerea calității de participant la un fond de pensii poate plasa persoanele în situații obiectiv diferite, care justifică un tratament juridic diferit.

24. Astfel, cumularea contului personal al beneficiarului cu cel al participantului decedat poate fi realizată doar de un beneficiar participant la un fond de pensii. Prin urmare, dispozițiile art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 411/2004 care stabilesc posibilitatea acestui cumul doar pentru beneficiarii care au și calitatea de participanți reprezintă o soluție justificată

rațional de o situație obiectivă, fără a avea semnificația unei discriminări interzise de prevederile constituționale și convenționale invocate de autoarea excepției.

25. Cu toate acestea, Curtea observă că, în măsura în care calitatea de participant a beneficiarului nu constituie un criteriu decisiv pentru aplicarea tratamentului juridic specific, beneficiarul trebuie să se bucure de tratament juridic egal în privința drepturilor ce rezultă din această calitate.

26. Or, Curtea apreciază că limitarea dreptului de a opta pentru o plată unică sau eșalonată a contravalorii activelor participantului decedat, la care se referă art. 38 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 411/2004, doar la persoanele care dețin exclusiv calitatea de beneficiar, cu excluderea beneficiarilor care au și calitatea de participant, nu se sprijină pe o justificare obiectivă și rezonabilă.

27. Astfel, prin precizarea pe care art. 38 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 411/2004 o face utilizând sintagma „dacă nu are calitatea de participant”, legea interzice beneficiarilor care au totodată calitatea de participanți să opteze pentru o plată unică sau eșalonată a contravalorii activelor participantului decedat, obligându-i să se limiteze doar la cumulul activului personal cu cel al participantului decedat, potrivit art. 38 alin. (3) lit. a) din aceeași lege. Drept urmare, sumele moștenite de la participantul decedat vor deveni indisponibile până la împlinirea de către moștenitor a vârstei legale de pensionare.

28. Or, Curtea reține că obligația de a adera și de a contribui la un fond de pensii este condiționată de calitatea proprie de asigurat în sistemul public de asigurări sociale, iar sumele provenind din activul unui participant decedat sunt, în ceea ce îl privește pe beneficiar, independente de aceste obligații. Prin urmare, indisponibilizarea acestor din urmă sume până la împlinirea de către moștenitor a vârstei legale de pensionare este lipsită de o justificare obiectivă și rațională.

29. De altfel, Curtea apreciază că, prin modificarea ulterioară a dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 411/2004 prin art. I pct. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2022, în sensul că beneficiarul — care este totodată participant la un fond de pensii — are dreptul de a opta între cumularea contului său cu cel al participantului decedat ori poate solicita plata unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, fără a datora penalități, legiuitorul a intervenit tocmai pentru a pune în acord dispozițiile acestui text legal cu prevederile constituționale privitoare la egalitatea în drepturi.

30. Având în vedere cele mai sus reținute, Curtea constată că sintagma „dacă nu are calitatea de participant” din cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 411/2004 creează un tratament juridic diferit între beneficiari din perspectiva exercițiului dreptului de proprietate asupra activului moștenit, diferență care nu are însă o justificare obiectivă și rațională, fiind astfel încălcate prevederile constituționale și convenționale care consacră egalitatea în drepturi și interzicerea discriminării.

31. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 [în redactarea anterioară Legii nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative], ale art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, excepție ridicată de Cosmina Larisa Lupu în Dosarul nr. 2.762/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, în redactarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

3. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe și constată că sintagma „dacă nu are calitatea de participant” din cuprinsul art. 38 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, în redactarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă
coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992
privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,
semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,
Patricia-Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 412

din 24 septembrie 2025

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind eficientizarea activității
unor autorități administrative autonome, în ansamblul său, precum și
a dispozițiilor art. 1 alin. (1)-(8) și ale art. 2 alin. (1), (2) și (6) din aceasta**

Elena-Simina Tănăsescu	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliora	— judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, obiecție formulată de un număr de 28 de senatori aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.964 din 8 septembrie 2025 și constituie obiectul Dosarului nr. 4.029A/2025.

2. De asemenea, pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, obiecție formulată de un număr de 57 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, Grupului parlamentar al S.O.S. România și Grupului parlamentar al Partidului Oamenilor Tineri. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 11.009 din 9 septembrie 2025 și constituie obiectul Dosarului nr. 4.057A/2025.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, autorii acesteia invocă atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, raportate la art. 114 și la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, cât și critici de neconstituționalitate intrinsecă, raportate la art. 1 alin. (3) și (5), art. 16 alin. (1), art. 41, art. 53, art. 114, art. 117 alin. (3) și art. 147 alin. (4) din Constituție.

4. Referitor la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, se arată, în primul rând, că legea criticată contravine dispozițiilor art. 114 din Constituție, această lege fiind adoptată cu depășirea limitelor cunoscute pentru procedura angajării răspunderii Guvernului. Astfel, deși Constituția nu stabilește, prin dispozițiile art. 114, nicio limitare expresă atașată instituției angajării răspunderii Guvernului, Curtea Constituțională, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, are dreptul și chiar obligația de a asigura interpretarea textului constituțional atunci când aceasta se impune, precum și de a scoate în evidență acele aspecte care intră în contradicție cu Legea fundamentală.

5. Din perspectiva celor trei modalități de legiferare, procedura angajării răspunderii Guvernului este una excepțională, destinată unor situații de urgență și unor politici generale. În jurisprudența sa, de exemplu prin Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, Curtea a stabilit că angajarea răspunderii Guvernului pe un proiect de lege trebuie să fie realizată ținându-se seama de îndeplinirea cel puțin a următoarelor

exigențe: existența unei urgențe în adoptarea măsurilor preconizate; necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate; aplicarea imediată a legii în cauză. Astfel, deși urgența reglementării nu trebuie să îmbrace neapărat forma unei situații extraordinare, a cărei reglementare ar putea fi, cu respectarea tuturor condițiilor aplicabile, asigurată prin intermediul unei ordonanțe de urgență a Guvernului, Curtea a statuat constant în jurisprudența sa că aceasta trebuie să se subsumeze unei situații care, fără a fi extraordinară, implică o rezolvare ce nu poate fi amânată (Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, paragraful 129). O asemenea abordare se impune pentru că angajarea răspunderii Guvernului presupune ocolirea dezbaterii parlamentare, cu alte cuvinte, limitarea rolului Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării. De altfel, legiuitorul constituant, reglementând procedura prevăzută de art. 114 din Constituție, a acceptat o asemenea limitare, fără, însă, a o echivala cu o procedură de legiferare obișnuită. Prin urmare, o asemenea procedură poate fi folosită în mod temperat și moderat și doar în condițiile unei nevoi stringente de reglementare, fără ca aceasta să presupună și o situație extraordinară (Decizia nr. 28 din 29 ianuarie 2020, paragraful 72).

6. Or, din analiza parcursului pe care l-a avut legea criticată, precum și din analiza documentului său de motivare, nu rezultă cu claritate nici existența unei urgențe, nici necesitatea ca reglementarea să fie adoptată cu maximă celeritate. Văzând expunerea de motive a legii, mai exact referirea la faptul că măsurile preconizate sunt adoptate „în vederea punerii în aplicare a Programului de Guvernare aprobat de Parlamentul României prin Hotărârea Parlamentului nr. 25/2025 — pct. VIII — Reforma autorităților autofinanțate”, se arată că își găsesc în mod direct aplicabilitatea considerentele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.557 din 18 noiembrie 2009, prin care a admis obiecția de neconstituționalitate.

7. Totodată, se observă că, deși nu este prevăzut un termen de intrare în vigoare a legii criticate, astfel că se aplică dispozițiile art. 78 din Constituție, intrând în vigoare la 3 zile de la publicarea sa în Monitorul Oficial al României, Partea I, aplicarea concretă a principalelor măsuri previzionate de aceasta se face la un termen ulterior, respectiv 1 ianuarie 2026, conform art. 2 alin. (2) din lege. Astfel, aplicarea în timp a legii nu este imediată, iar perioada de timp preconizată ar fi fost suficientă pentru ca procedura legislativă parlamentară, fie ea cea obișnuită sau cea de urgență, să fie urmată, respectându-se astfel rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare și organ reprezentativ suprem al poporului.

8. În același timp, se susține că folosirea acestei proceduri pentru detalii de organizare internă ale unor autorități administrative autonome reprezintă o deturnare de la scopul art. 114 din Constituție.

9. În continuare, se invocă jurisprudența Curții Constituționale potrivit căreia procedura angajării răspunderii, reglementată de art. 114 din Constituție, nu poate fi folosită pentru ca Guvernul să se substituie practic Parlamentului (Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010).

10. Astfel, din analiza actelor normative care stau la baza înființării celor trei autorități administrative autonome la care se referă legea criticată — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (denumită în continuare ANRE), Autoritatea de Supraveghere Financiară (denumită în continuare ASF) și Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM) — precum și din analiza reglementării constituționale a statutului autorităților administrative autonome, astfel cum a fost aceasta reflectată inclusiv în jurisprudența Curții, reiese că acțiunea Guvernului de a-și angaja răspunderea în fața Parlamentului pentru proiectul de lege privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome reprezintă o imixtiune a acestuia în sfera atribuțiilor rezervate Parlamentului, respectiv cele privitoare la exercitarea de către acesta a controlului parlamentar pe care îl are cu privire la activitatea desfășurată de către cele trei autorități autonome menționate. Modificările organizatorice și structurale în cadrul autorităților de reglementare reprezintă una dintre modalitățile concrete de realizare a controlului parlamentar asupra activității acestora, astfel că asemenea modificări trebuie să fie adoptate ca urmare a unei dezbateri parlamentare reale și ca expresie a controlului Parlamentului asupra activității autorităților administrative autonome menționate.

11. Totodată, din perspectiva măsurilor propuse de legea criticată, se susține utilizarea abuzivă a procedurii prevăzute la art. 114 din Constituție, având în vedere că acestea aduc atingere drepturilor persoanelor care activează în cadrul celor trei autorități. Or, având în vedere modalitățile de declanșare a procedurii de legiferare în domeniul vizat pe care le avea la dispoziție, Guvernul putea să își exercite propriul drept de inițiativă legislativă — procedura parlamentară fiind pe deplin aplicabilă, asigurându-se astfel cadrul necesar pentru realizarea unei dezbateri reale și veritabile asupra soluțiilor legislative propuse, sau putea să emită o ordonanță de urgență (având în vedere că legea trebuie să fie lege organică, potrivit art. 117 din Constituție). Se constată, așadar, o ocolire a procedurilor de urmat pentru astfel de situații, fără ca aceasta să fie justificată de existența unei veritabile urgențe care să legitimeze uzitarea de către Guvern a procedurii angajării răspunderii în fața Parlamentului, ceea ce conduce la neconstituționalitatea legii criticate, sens în care se invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010 și nr. 1.557 din 18 noiembrie 2009.

12. În final, se arată că Guvernul și-a angajat răspunderea în aceeași zi, în mod succesiv, asupra a cinci proiecte de legi, între care se regăsește și cea care constituie obiectul prezentei sesizări de neconstituționalitate. Motivarea pentru care s-a recurs la această soluție a fost aceea de a se „ocoli” Curtea Constituțională, respectiv de a se elimina riscul ca aceasta să invalideze un pachet în care să se afle încorporate cinci proiecte legislative cuprinzând modificarea a numeroase legi. Or, este nelegitimă atât motivarea care a stat la baza unei asemenea proceduri, cât și procedura în sine. Ambele relevă o formă brutală de subrogare a Guvernului, adică a executivului, în activitatea Parlamentului și de infirmare pe această cale a rolului Parlamentului de unică autoritate legiuitoare, consfințit de art. 61 din Constituție.

13. Față de toate acestea, autorii obiecției arată că la data de 3 septembrie 2025 au sesizat Comisia de la Veneția și GRECO, sens în care solicită consultarea Curții Constituționale cu organismele europene.

14. În al doilea rând, se susține că legea criticată contravine dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, deoarece, examinând expunerea de motive a Proiectului de lege PL-x nr. 245/2025, se observă că instrumentul de motivare al actului normativ este prezent doar în mod formal, fără să conțină o veritabilă argumentare a soluțiilor legislative propuse. Astfel, expunerea de motive conține doar o prezentare generică a surselor proiectului de act normativ și o prezentare sumară a situației actuale, urmată de redarea conținutului unor prevederi legale din cadrul actelor normative care reglementează înființarea și organizarea celor trei autorități administrative autonome vizate de proiectul de lege, iar rubrica schimbărilor preconizate conține strict o preluare a textului măsurilor propuse din corpul proiectului de lege, respectiv dintr-o formă inițială a acestuia, sub denumirea generică de „măsuri de eficientizare a activității unor autorități administrativ autonome în vederea asigurării sustenabilității financiare a României”. Din conținutul expunerii de motive lipsește orice informație referitoare la impactul socioeconomic: beneficii și costuri estimate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ, impactul social, cel asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, impactul macroeconomic etc. În cazul acestor aspecte se menționează că actul normativ nu s-ar referi la acest subiect. De asemenea, lipsește orice referire la impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), precum și informații cu privire la cheltuieli și venituri. În cazul acestora, inițiatorul prevede că nu este cazul vreunui impact financiar asupra bugetului general consolidat pe termen scurt sau lung.

15. Se susține că, în fapt, lipsește orice argument privitor la impactul preconizat al actului normativ, în condițiile în care acest proiect vizează, în cea mai mare parte a sa: măsuri de reducere a posturilor personalului contractual și de reconfigurare a organigramelor autorităților publice de reglementare vizate, care beneficiază de autonomie organizatorică și funcțională prevăzută în mod expres la nivel de legislație națională și europeană și care reglementează și supraveghează piețele din sectoare de importanță strategică națională — sectorul financiar nebanca, sectorul energiei, sectorul comunicațiilor electronice și serviciilor digitale și poștale; măsuri de reducere a salariilor personalului contractual care își desfășoară activitatea în baza unor contracte individuale de muncă încheiate în condițiile Legii nr. 53/2003 — Codul muncii; măsuri de limitare a numărului de posturi din anumite structuri organizatorice și referitoare la stabilirea atribuțiilor personalului angajat.

16. Totodată, legea criticată nu este avizată de Ministerul Finanțelor, acesta motivând refuzul de a aviza proiectul de act normativ prin faptul că proiectul de lege nu conține aspecte de natură bugetară, care să atragă competența acestui minister. Or, în contextul propus, nu se poate vorbi despre absența oricărui impact, anume al unui negativ asupra veniturilor bugetare, pe seama reducerii încasărilor din impozitul pe venit și, respectiv, din contribuțiile la asigurări, ca urmare a reducerii unor salarii care nu sunt finanțate din bugetul de stat. Astfel, în contextul reducerii numărului de posturi și a nivelului salariilor de bază și/sau a indemnizațiilor personalului, devine evidentă cel puțin existența unei diminuări directe a nivelului contribuțiilor la bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat. Cu titlu de exemplu, luând în considerare o ipoteză teoretică a încetării contractelor individuale de muncă doar pentru un număr de

50 de salariați din cadrul fiecăreia dintre cele trei autorități, precum și o reducere de 30% a nivelului salariilor, aplicată prin raportare la salariul mediu net în cadrul celor trei autorități și la numărul personalului existent, impactul financiar negativ al legii criticate ar fi de 69 milioane lei, la veniturile bugetare, în fiecare din următorii patru ani (2026-2029), din care 10,8 milioane lei la bugetul de stat și 58,2 milioane lei la bugetul asigurărilor sociale de stat, în fiecare dintre următorii patru ani. Chiar și în ipoteza puțin probabilă în care toți cei 150 de salariați disponibilizați din ipoteza teoretică amintită se angajează în mediul privat, imediat, integral și cu cel puțin același salariu, impactul financiar negativ ar fi de 50 milioane lei, din care 7,8 milioane lei la bugetul de stat (valori anuale, 2026-2029).

17. Totodată, pe fondul disponibilizărilor de personal efectuate în condițiile prevăzute de proiectul de lege analizat, devine evidentă și existența unui impact în sensul creșterii directe a cheltuielilor bugetare aferente bugetului asigurărilor sociale de stat.

18. Pentru aceste considerente, se susține că lipsa motivării reale și efective a soluțiilor legislative din cazul de față denotă caracterul unei intervenții legislative arbitrare și este de natură să aducă atingere și dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, circumscrise cerințelor de calitate și predictibilitate a legii, cu raportare la cele ale art. 6 și ale art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, precum și dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră statul de drept și, între valorile sale, principiul dreptății. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 139 din 13 martie 2019, paragrafele 79-81.

19. Referitor la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, se susține că legea criticată încalcă autonomia autorităților administrative autonome, contravenind astfel dispozițiilor art. 117 alin. (3) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție, deoarece: impune reducerea obligatorie a numărului de posturi din cadrul ANRE, ASF și ANCOM, după criterii procentuale fixe [art. 1 alin. (1), (2) și (4) și art. 2 alin. (1), (2) și (6)]; stabilește limitarea funcțiilor-suport la maximum 20% din numărul total de posturi [art. 1 alin. (4)]; impune reducerea cu 30% a salariilor și indemnizațiilor personalului și membrilor organelor de conducere [art. 1 alin. (6) și (7)]; stabilește eliminarea, până la data de 31 decembrie 2028, a dreptului la bonusuri și prime pentru membrii consiliilor de conducere [art. 1 alin. (2)]; instituie obligația ca organigramele și grilele de salarizare ale instituțiilor autonome indicate să fie prezentate Parlamentului și Guvernului României spre validare [art. 1 alin. (1) și (6)].

20. După cum rezultă din dispozițiile art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, ale art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară și ale art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, cele trei autorități vizate de legea criticată au fost înființate ca autorități administrative autonome, dând, astfel, substanță prevederilor art. 117 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora autoritățile administrative autonome se pot înființa prin lege organică. Totodată, dispozițiile actelor normative indicate consacră calitatea subiecților de drept de autorități administrative autonome în virtutea rolului și atribuțiilor pe care aceste autorități le exercită în domeniile de activitate stabilite de legiuitor, acestea acționând în mod independent din perspectivă

decizională, în regim de putere publică și pentru satisfacerea unui interes legitim public.

21. Așadar, în acord cu dispozițiile normei fundamentale și ale actelor normative de înființare, cele trei autorități se bucură de autonomie decizională, funcțională și organizatorică. Or, autonomia presupune independență în adoptarea propriilor regulamente de organizare și funcționare, libertatea de a-și stabili organigrama și politica de resurse umane, precum și protecție împotriva ingerințelor excesive din partea legislativului sau executivului. Desigur, autonomia autorităților administrative autonome nu reprezintă un concept absolut, menit să disocieze complet activitatea și funcționarea acestor entități de atributul de reglementare al puterii legislative, însă exercitarea acestui atribut nu trebuie realizată de o manieră care să conducă la lipsirea de substanță a acestei caracteristici distincte și definitorii a autorităților administrative autonome.

22. În materia autonomiei organizatorice a acestor autorități, legiuitorul a stabilit deja că atributul gestionării resurselor umane aferente desfășurării activității în condiții optime revine exclusiv conducerii acestor entități. În acest sens sunt dispozițiile art. 7 alin. (1) și ale art. 4 alin. (17) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 și dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. f) și m) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009. Aceste norme reprezintă transpunerea, în actele normative de organizare și funcționare a celor trei autorități administrative, a atributului autonomiei consacrate de legiuitorul constituțional prin dispozițiile art. 117 alin. (3).

23. De altfel, atributul autonomiei celor trei autorități reprezintă o cerință imperativă a legiuitorului unional, după cum rezultă din prevederile Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, ale Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE și ale Directivei (UE) 2018/1972 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice. Potrivit normelor invocate, autonomia celor trei autorități este determinată, în mod imperativ, tocmai de rolul pe care aceste entități trebuie să îl exercite pe piețele pe care le reglementează și supraveghează, activități care pot fi realizate numai în lipsa oricăror ingerințe în organizarea și funcționarea acestora.

24. Cu toate acestea, legea criticată înfrânge tocmai acest principiu constituțional menit să garanteze exercitarea de către autoritățile administrative autonome a atribuțiilor specifice în condiții optime, fără interferențe majore din partea puterii legislative sau executive. Chiar dacă, la nivel pur formal, actul normativ supus controlului de constituționalitate nu vine să elimine instrumentul juridic prin care se realizează administrarea resursei umane, respectiv actul care emană de la conducerea autorității administrative, prin impunerea unor indicatori preciși de natură procentuală de reducere a personalului existent sau de stabilire a unui raport proporțional între funcțiile de specialitate și cele considerate suport, aduce atingere înseși esenței atributului decizional care ar trebui să fundamenteze actul de management al conducerii autorității. Astfel, chiar executivul se substituie conducerii autorităților administrative autonome prin impunerea propriei viziuni cu privire la administrarea componentei de resursă umană, componentă fără de care conceptul de autonomie nu poate fi definit în mod corespunzător.

25. Totodată, legea criticată apare ca fiind contrară dispozițiilor constituționale ale art. 117 alin. (3) și din perspectiva măsurilor referitoare la reducerile previzionale asupra salariilor, indemnizațiilor, bonusurilor sau primelor acordate personalului autorităților administrative autonome, respectiv organelor de conducere ale acestor entități. Prin diminuarea, respectiv interzicerea/plafonarea acordării acestor drepturi bănești este afectată capacitatea acestor autorități de a-și administra resursele financiare, aspect de natură să dilueze substanța autonomiei avute în vedere de legiuitorul constituțional. Astfel, prin impunerea unei diminuări generalizate a salariilor de bază sau a indemnizațiilor cu un procent de 30%, fără ca acest aspect să rezulte dintr-o analiză fundamentată realizată de conducerea autorităților administrative autonome cu privire la eficiența și eficacitatea resursei umane existente, se produce o ingerință majoră în capacitatea entităților în cauză de a-și administra resursele, atributul statuat de legiuitor în cadrul dispozițiilor art. 117 alin. (3) din Constituție fiind redus la o formă fără conținut.

26. În final, se susține că, prin instituirea obligației de a prezenta în fața Comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și din Camera Deputaților, respectiv în fața Guvernului a unor rapoarte și note de informare cu privire la modificarea organigramelor și grilelor de salarizare în acord cu indicatorii stabiliți de legea criticată, se realizează o ingerință în dreptul de administrare autonomă a resurselor prin plasarea autorităților în cauză într-o poziție de dependență față de Parlament și Guvern, contrar normelor art. 117 alin. (3) din Constituție, care au în vedere tocmai prevenirea oricărui astfel de ingerințe în funcționarea autonomă a entităților în cauză. În acest sens, se invocă argumente din doctrină, fără a se cita sursa.

27. În concluzie, se susține că măsurile preconizate referitoare la administrarea componentei de resursă umană atrasă de către cele trei autorități administrative autonome, atât din perspectiva existenței raporturilor de muncă, cât și prin prisma nivelului de remunerare a activității prestate, sunt de natură să producă o alterare consistentă a atributului autonomiei consacrat de legiuitorul constituțional prin dispozițiile art. 117 alin. (3).

28. Se mai susține că prevederile art. 1 alin. (2), (4) și (6) din legea criticată încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece măsurile de reducere a personalului, a salariilor, precum și celelalte măsuri impuse prin lege se aplică exclusiv autorităților prevăzute la art. 1 alin. (1), respectiv ANRE, ASF și ANCOM, deși toate autoritățile administrative autonome existente la nivel național sunt reglementate în baza aceluiași cadru constituțional, a unui cadru legal similar din perspectiva independenței funcționale și a unor principii uniforme, aflându-se astfel în situații juridice similare, de exemplu, Banca Națională a României și Consiliul Național al Audiovizualului. Astfel, prin prevederile art. 1 alin. (2) și (6) din legea criticată, se realizează o situație de tratament inegal în ce privește personalul salariat al celor trei autorități vizate, prin raportare la personalul salariat din cadrul celorlalte autorități publice autonome existente la nivel național, aflate în situații similare.

29. De asemenea, dispozițiile art. 1 alin. (6) prevăd reducerea nivelului salariilor de bază și/sau al indemnizațiilor personalului prin raportare la un moment anterior prestabilit, data de 1 iulie 2025, fapt ce instituie o situație legală discriminatorie incompatibilă cu drepturile constituționale. Astfel, între data prestabilită — 1 iulie 2025 (reperul necesar a fi luat în calcul pentru aplicarea reducerii) — și data aplicării dispoziției normative, respectiv termenul maxim la care obligația de

reducere a salariilor trebuie să producă efecte (1 ianuarie 2026), pot interveni situații generate de aplicarea unor norme legale sau dispoziții din contractele de muncă în vigoare, de natură să determine modificarea nivelului salarial al personalului vizat de această dispoziție normativă, cum este, spre exemplu, majorarea salariului de bază generată de trecerea într-o tranșă superioară de vechime în muncă, în acest caz, raportarea reducerii la nivelul salariului de bază al salariatului la data de referință de 1 iulie 2025, iar nu la momentul aplicării normei, determinând pentru salariatul în cauză o reducere efectivă a salariului în plată mai mare de 30% a nivelului salariului său de bază; diminuarea nivelului salarial ca urmare a mutării pe o funcție de nivel inferior, după data de 1 iulie 2025, în acest caz, raportarea la nivelul salariului de bază al salariatului la data de referință de 1 iulie 2025, iar nu la nivelul diminuat existent la momentul aplicării normei, determinând pentru salariatul în cauză o reducere efectivă a salariului în plată mai mică de 30% a nivelului salariului său de bază.

30. De asemenea, în aceeași perioadă, pot interveni situații de natura unor încadrări în muncă a unor noi salariați, în cadrul autorităților vizate, caz în care prevederea care instituie reducerea nivelului salariului de bază nu este aplicabilă și nu afectează drepturile salariale ale angajaților încadrați în muncă după data de 1 iulie 2025, spre deosebire de cele ale angajaților existenți la aceeași dată.

31. Așadar, aplicarea aceleiași reglementări determină diferențe nejustificate între salariații autorităților publice vizate, aflați în situații diferite față de data de reper, 1 iulie 2025. În acest fel, se realizează o situație de tratament inegal generată de impunerea mecanică a unei date reper anterioare momentului aplicării actului normativ, fără a ține cont de situații care pot apărea obiectiv în derularea raporturilor de muncă. Consecința o reprezintă crearea unui efect de discriminare inclusiv în interiorul autorităților publice vizate de măsura propusă între salariații acestor autorități.

32. Prevederile art. 1 alin. (4) din legea criticată instituie obligația respectării unor reguli cu privire la normativul de personal, și anume a regulilor prevăzute conform dispozițiilor art. XLVII alin. (4) din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare — care se aplică la nivelul tuturor agențiilor/autorităților/instituțiilor publice autonome —, dar și respectarea unor criterii suplimentare, aplicabile strict celor trei autorități administrative autonome vizate de acest proiect de act normativ, prevăzute conform lit. a)-c) ale alin. (4): limitarea numărului posturilor din cadrul structurilor organizatorice care asigură suportul autorităților autonome [lit. a)]; includerea doar a posturilor care au corespondent în Clasificarea Ocupațiilor din România [lit. b)]; interdicția dublării activității prestate de vicepreședinții autorităților prin atribuțiile posturilor de directori generali [lit. c)].

33. În acest fel, prin prevederile criticate, se realizează o discriminare referitoare la cele trei autorități administrative autonome vizate, care sunt supuse unor limitări suplimentare aplicabile regimului organizatoric, față de celelalte autorități publice autonome, aflate în situații similare, în cazul cărora nu sunt prevăzute astfel de criterii limitative referitoare la organigramele acestora. Această discriminare se răsfrânge în mod direct asupra personalului salarial al autorităților autonome vizate de măsura propusă, care poate fi supus unor măsuri de încetare a contractelor individuale de muncă suplimentare pragului direct de reducere (de 30%), prevăzut prin dispozițiile

art. 1 alin. (2) al aceluiași proiect de lege, ca efect al desființării posturilor.

34. Totodată, se arată că Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare (pachetul nr. 1 de măsuri de eficientizare a cheltuielilor, pentru care Guvernul României și-a asumat răspunderea și care a trecut controlul de constituționalitate) cuprinde deja măsuri aplicabile tuturor instituțiilor și autorităților publice pentru limitarea cheltuielilor de personal și încadrarea în bugetul aprobat, în condițiile legii. Prin acest act normativ adoptat recent, chiar în cadrul acelorași pachete menite să asigure sustenabilitatea financiară a României, s-a reglementat expres, la art. XXI alin. (2), responsabilitatea tuturor ordonatorilor de credite de a dispune măsurile necesare în vederea încadrării în bugetul aprobat, în condițiile legii, recurgând, fără a se limita la acestea, la măsurile prevăzute la art. 18 alin. (5) și (6) din Legea responsabilității fiscal bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Alin. (5) al art. 18 din Legea responsabilității fiscal bugetare indicată mai sus prevede obligația ordonatorilor principali de credite să întreprindă măsurile necesare pentru limitarea cheltuielilor de personal „inclusiv prin reducerea numărului de posturi finanțate și bugetele acestora și respectiv disponibilizarea, în condițiile legii, a unei părți din personalul încadrat”.

35. Tot prin Legea nr. 141/2025 s-a introdus un articol nou în completarea Legii responsabilității fiscal bugetare, respectiv art. 18¹, prin care s-a reglementat explicit obligația ordonatorilor de credite de a întreprinde toate măsurile necesare în vederea încadrării în cheltuielile de personal aprobate, recurgând, dar fără a se limita la acestea, la măsurile prevăzute la art. 18 alin. (2), (5) și (6), care pot viza reduceri salariale, reducerea numărului de posturi, disponibilizări, interzicerea acordării unor drepturi.

36. Prin urmare, deși există cadru legal în vigoare, accentuat chiar prin măsurile adoptate prin primul pachet de măsuri menite să asigure eficientizarea cheltuielilor și sustenabilitatea financiară a României, prin legea criticată, Guvernul a înțeles să stabilească arbitrar și fără nicio justificare procente de reducere de personal și, respectiv, de reduceri salariale, lipsind practic ordonatorii de credite ai celor trei autorități administrative autonome de posibilitatea legală de a își organiza propria activitate și de a identifica și adopta propriile măsuri privind politica de personal, în acord cu activitatea specifică desfășurată, cu nevoia reală de personal și ținând cont de cadrul legal aplicabil fiecăreia dintre acestea, inclusiv în ceea ce privește aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli.

37. Se creează astfel o diferență semnificativă de tratament cu caracter discriminatoriu pentru cele trei autorități administrative autonome, în pofida existenței unui cadru legal aplicabil tuturor instituțiilor publice care reglementează măsuri de eficientizare în domeniul responsabilității fiscal bugetare. Astfel, aceste reglementări instituie măsuri contrare dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, care consacră principiul egalității în fața legii și a autorităților publice. Pe de o parte, măsurile propuse instituie diferențe de tratament care nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, iar, pe de altă parte, fără o justificare rațională și obiectivă, acestea impun același tratament juridic pentru situații diferite în mod obiectiv. Or, acest principiu constituțional impune statului obligația asigurării unui cadru legal menit să permită aplicarea unui tratament egal tuturor persoanelor fizice aflate în situații juridice similare, astfel încât acestea să fie egale în drepturi, fără privilegii și fără discriminări, precum și prevederea unui tratament care să țină cont de situațiile diferite, pe baze raționale și obiective. În acest sens,

se invocă Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, precum și deciziile Curții Constituționale nr. 168 din 10 decembrie 1998, nr. 231 din 25 mai 2004 și nr. 368 din 5 iulie 2022, precum și Hotărârea din 2 noiembrie 2010, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Șerife Yigit împotriva Turciei*, paragrafele 68 și 69.

38. O altă critică de neconstituționalitate intrinsecă privește lipsa de claritate și previzibilitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6) din legea criticată, ceea ce aduce atingere principiilor legalității și securității raporturilor juridice consacrate de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, sens în care se invocă jurisprudența Curții Constituționale și dispozițiile Legii nr. 24/2000.

39. Astfel, se arată că dispozițiile art. 1 alin. (6) din legea criticată prevăd obligația conducerilor celor trei autorități de a prezenta un raport, respectiv o notă de informare, prin care să se detalieze o nouă grilă de salarizare care să prevadă o reducere salarială a personalului, fără, însă, a reglementa demersul ulterior care ar trebui realizat pentru modificarea raporturilor de muncă ale personalului, modificare care să reflecte noua grilă de salarizare, în condițiile în care acest element al raportului de muncă formează obiectul negocierilor individuale și colective. Mai exact, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (5) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, orice modificare a unuia dintre elementele prevăzute de lege ale contractului individual de muncă în timpul executării acestuia impune încheierea unui act adițional la contract, anterior producerii modificării, cu excepția situațiilor în care o asemenea modificare este prevăzută în mod expres de lege sau în contractul colectiv de muncă aplicabil. Așadar, deși legiuitorul nu a înțeles să prevadă în mod expres în cuprinsul normei criticate modificările contractuale care ar trebui realizate, impunând doar conducerilor celor trei autorități să realizeze noi organigrame și grile de salarizare (transpunerea acestor acțiuni în cadrul raporturilor de muncă individuale reprezentând rezultatul unei interpretări pe cale de consecință, iar nu un caracter expres), norma în cauză nici nu stabilește procedura care ar trebui urmată în vederea încheierii unor acte de dreptul muncii de natură bilaterală. În acest fel, destinatarii normei sunt lipsiți de previzibilitatea care ar trebui să caracterizeze norma legală, atribut de natură să permită acestora să identifice conduita legală care ar trebui urmată în vederea îndeplinirii scopului legii.

40. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6) din legea criticată, destinatarii normei, respectiv conducerile celor trei autorități administrative autonome, sunt obligate să prezinte Parlamentului și Guvernului câte un raport, respectiv o notă de informare, cu privire la noile organigrame și grile de salarizare, fără ca normele supuse controlului de constituționalitate să reglementeze și efectele acestui demers. Mai precis, dispozițiile în cauză nu stabilesc dacă demersul autorităților se finalizează printr-o aprobare a instrumentelor prezentate, acestea nu reglementează ipoteza în care Parlamentul sau Guvernul își manifestă dezaprobarea cu privire la conținutul instrumentelor respective și nici nu identifică, eventual, care ar fi termenul și procedura de urmat în acest din urmă scenariu. Astfel, lipsa de reglementare clară dă naștere unei incertitudini juridice și creează riscul unor blocaje instituționale.

41. Or, o atare modalitate de redactare a textului creează premisele unei aplicări discreționare a legii și conduce la înfrângerea art. 1 alin. (5) din Constituție, demonstrând o lipsă de coerență a reglementărilor prezentate.

42. Totodată, se susține că sintagma „o grilă de salarizare care să prevadă o reducere de 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de

1 iulie 2025” este lipsită de claritate și previzibilitate, venind astfel în contradicție cu prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție.

43. Astfel, potrivit art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000, proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune. Astfel, se constată o necorelare a textului criticat cu dispozițiile art. 17 alin. (5) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, care stabilesc faptul că orice modificare a unuia dintre elementele contractului individual de muncă, în timpul executării acestuia, impune încheierea unui act adițional la contract. În concret, pentru a ajunge la scopul urmărit de legiuitor prin norma insuficient de precis formulată, autoritățile autonome afectate (din calitatea lor de angajatori) au la îndemână următoarele două modalități, potrivit dispozițiilor citate anterior din Codul muncii: a) încheierea unui act adițional la contractul individual de muncă al fiecărui salariat. Din această perspectivă, legea este insuficient de precisă, deoarece conduce la situația în care autoritățile chemate să aplice dispoziția criticată sunt puse în situația în care nu pot îndeplini obligația prevăzută de lege în lipsa consimțământului fiecărui salariat în parte, nefiind prevăzută conduita de urmat în cazul refuzului salariatului de a încheia actul adițional; b) modificarea unilaterală a salariilor personalului angajat, considerând că modificarea este prevăzută de lege. Din această perspectivă, norma este defectuoasă, deoarece nu prevede în mod expres o diminuare cu un anumit procent a fiecărui salariu individual de bază în parte, ci numai obligația prezentării în cadrul celor două comisii parlamentare și a trimiterii unei note de informare către Guvern care să conțină o grilă de salarizare care să prevadă o anumită reducere a nivelului salariilor prevăzute în statul de funcții la o anumită dată. Astfel, nu se poate considera că norma criticată reprezintă un veritabil temei pentru ca angajatorii să poată interveni în mod unilateral în cadrul raporturilor de muncă, ajungându-se la situația imposibilității de aplicare a normei.

44. În consecință, se susține că dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, sub aspectul cerinței de calitate a legii, ceea ce afectează, în mod implicit, și principiul securității raporturilor juridice, consacrat de alin. (3) al aceleiași norme constituționale.

45. Se mai susține că dispozițiile legii criticate restrâng dreptul la muncă, ceea ce încalcă dispozițiile art. 41 și 53 din Constituție. Astfel, legiuitorul constituțional a prevăzut posibilitatea legală de restrângere a unor drepturi și libertăți ca fiind o situație de excepție, care trebuie să respecte întru totul exigențele reglementate în mod explicit pentru a putea prezerva caracterul constituțional al măsurilor prin care restrângerea s-a produs. În consecință, nu este suficient ca o măsură de restrângere a unor drepturi sau libertăți să fie dispusă printr-un act normativ, ci este imperios necesar ca toate garanțiile constituționale asociate acestui demers să fie pe deplin respectate, în caz contrar întreg demersul legislativ fiind neconstituțional.

46. Prin dispozițiile art. 1 alin. (1)-(4) și (6)-(8) și art. 2 alin. (2) din legea supusă controlului de constituționalitate se urmăresc suprimarea raporturilor de muncă ale unui procent considerabil de angajați din cadrul celor trei autorități indicate în cuprinsul actului normativ în cauză, precum și reducerea cu 30% a salariului de bază pentru toți ceilalți angajați și membri ai conducerilor entităților respective. Așadar, restrângerea adusă dreptului la muncă prin dispozițiile legii criticate este un aspect de netăgăduit, urmând ca exigențele de constituționalitate să fie analizate prin raportare la condițiile impuse de art. 53 din Constituție.

47. Astfel, în ceea ce privește *scopul legitim* al măsurii criticate, se susține că din lecturarea instrumentului de motivare și prezentare a legii reiese că măsurile de restrângere a dreptului la muncă au fost determinate de obligația statului român de a impune „o serie de măsuri pentru reducerea ponderii cheltuielilor publice în PIB”. Cu alte cuvinte, expunerea de motive care însoțește legea supusă controlului de constituționalitate urmărește să arate că prin măsurile dispuse se protejează situația economică a țării. Invocând jurisprudența Curții Constituționale referitoare la conceptul de „securitate națională” se susține că se poate afirma că restrângerea dreptului la muncă al personalului celor trei autorități s-ar putea circumscrie „apărării securității naționale”, domeniu prevăzut de art. 53 alin. (1) din Constituție. Cu toate acestea, simpla identificare a unei arii de activitate sub umbrela căreia măsurile de restrângere a unor drepturi să fie incluse nu reprezintă o condiție necesară și suficientă pentru ca intervenția legislativă să fie apreciată drept constituțională, cât timp celelalte condiții impuse de legiuitorul constituțional nu sunt deopotrivă îndeplinite. Astfel, nu este îndeplinită condiția prevăzută în mod expres de Constituție ca orice restrângere adusă unor drepturi fundamentale, precum dreptul la muncă și dreptul de proprietate, să fie prevăzută de lege. Faptul că legiuitorul a însărcinat conducerea unor autorități publice să decidă modalitatea de aplicare în concret a mecanismelor prevăzute nu echivalează cu o reglementare completă la nivelul legii, astfel cum prevede Constituția pentru astfel de situații. Mai mult decât atât, aplicarea concretă a prevederilor legii criticate efectuată prin act intern al conducerii executive a fiecărei instituții în parte poate conduce la o aplicare neunitară a dispozițiilor prevăzute de lege, conducând astfel inclusiv la o situație discriminatorie între personalul celor trei autorități afectate.

48. Analizând nevoia legiuitorului de asigurare a stabilității economice a țării, din perspectiva celei de-a doua condiții, anume a *necesității* de protejare a securității economice a statului, prin măsurile de restrângere a dreptului la muncă al personalului celor trei autorități autonome, se arată că norma criticată nu întrunește exigențele impuse de legiuitorul constituțional. În acest sens, se observă chiar din expunerea de motive că necesitatea alegerii acestui instrument legislativ nu este justificată în niciun fel. Legiuitorul nu prezintă rațiunile pentru care, dintre toate pârghiile aflate la îndemâna sa, doar restrângerea dreptului la muncă este de natură să permită realizarea scopului propus, de protejare a securității economice a țării, astfel încât necesitatea măsurii să fie pe deplin justificată. Mai mult, din analiza comparativă a secțiunilor nr. 2 și 4 din cuprinsul expunerii de motive reiese, fără echivoc, că invocarea situației economice a statului nu a reprezentat altceva decât un formalism pur, menit exclusiv să nască o aparență de constituționalitate a normei în cauză, cât timp în cuprinsul aceluiași instrument de motivare se indică în mod explicit că adoptarea actului normativ în cauză nu are niciun impact „financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)”. Așadar, nu doar că necesitatea dispunerii unei astfel de măsuri de restrângere a unui drept nu a fost în niciun fel probată de inițiator, ci, din contră, s-a prezentat, în mod indirect, faptul că norma legală criticată nu este nicicum în măsură să servească scopului prezentat al legiferării și, în consecință, exigența constituțională ce vizează necesitatea măsurii este complet alterată.

49. În ceea ce privește condiția *proporționalității* măsurii criticate, și anume a echilibrului dintre afectarea adusă dreptului la muncă al personalului celor trei autorități autonome și

beneficiile obținute din perspectiva scopului urmărit de inițiator, ca urmare a implementării măsurilor stabilite prin norma criticată, se arată că necesitatea stabilirii unui raport just între cele două elemente este înfrântă pe deplin în condițiile în care atingerea adusă dreptului la muncă este majoră, indiferent dacă ne raportăm la modificarea/încetarea raporturilor de muncă sau la componenta salarială aferentă acestui raport juridic, iar beneficiile ingerinței produse sunt descrise sub forma lipsei oricărui impact bugetar. Prin urmare, măsurile stabilite prin norma criticată nu sunt proporționale cu situația care le-a determinat, astfel cum prevăd, în mod imperativ, dispozițiile art. 53 din Constituție.

50. Referitor la *condiția aplicării în mod nediscriminatoriu a măsurii de restrângere a dreptului la muncă*, se arată că norma criticată este de natură să creeze o diferență de tratament între cele trei autorități autonome vizate de actul normativ în cauză, pe de o parte, și celelalte autorități administrative autonome, pe de altă parte, autorități cu privire la care legiuitorul nu a înțeles să dispună asupra resurselor gestionate de acestea. Desigur, egalitatea de tratament nu înseamnă uniformitate, însă diferențele de tratament juridic sunt permise de norma constituțională doar în cazul în care acestea sunt justificate în mod obiectiv și rezonabil. Or, legiuitorul nu a înțeles să fundamenteze în mod rațional decizia de a limita aplicabilitatea normei criticate doar la sfera delimitată de cele trei autorități. Așadar, norma în cauză generează o discriminare indirectă între autorități cu același statut constituțional și, implicit, între personalul acestora.

51. În ceea ce privește *condiția ca restrângerea să nu aducă atingere înseși existenței dreptului*, se invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la durata limitată a măsurii și se arată că una dintre măsurile dispuse prin legea criticată, respectiv reducerea personalului celor trei autorități autonome, este de natură să conducă chiar la stingerea dreptului la muncă, dat fiind că implementarea cerințelor din cuprinsul legii presupune încetarea raporturilor de muncă ale persoanelor care s-ar încadra în criteriile indicate de legiuitor. Totodată, din perspectiva reducerii nivelului de salarizare a personalului care nu va fi afectat de prima măsură, a reducerii de personal, și aceasta este prezentată în cuprinsul normei criticate ca fiind una de natură permanentă, neafectată de vreun termen sau de vreo durată limitată, aspect care conduce la afectarea substanței dreptului la muncă, prin afectarea dreptului la salariu. Nu în ultimul rând, chiar și în privința suprimării bonusurilor și primelor acordate membrilor conducerilor celor trei entități, se susține că stabilirea unei durate mai mari de 3 ani, fără ca acest interval să fie justificat de menținerea situației excepționale care a generat restrângerea dreptului în primă instanță, este de natură să producă o afectare semnificativă a substanței dreptului la muncă. De altfel, urmărind modalitatea în care legiuitorul a înțeles să reglementeze prin norma criticată măsurile de reducere a personalului și drepturilor de natură salarială, se observă că intenția acestuia a fost chiar de suprimare a dreptului personalului în cauză, iar nu doar de restrângere a acestuia exclusiv pe perioada delimitată de existența situației excepționale care a generat intervenția legislativă.

52. Totodată, se arată că măsurile preconizate nu respectă exigențele reținute de Curtea Constituțională în jurisprudența sa în privința garanției stabilității oricărui loc de muncă, privită ca parte integrantă a dreptului la muncă, recunoscut de art. 41 din Constituție, în acest sens fiind Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015.

53. În concluzie, se susține că încetarea raporturilor de muncă, precum și reducerea nivelului salariilor și indemnizațiilor

personalului angajat în cadrul autorităților autonome vizate nu rezultă ca urmare a unei operațiuni de veritabilă reorganizare a acestor autorități, deci ca un efect al scopului de atins — reorganizarea autorităților autonome. Cu alte cuvinte, disponibilizarea colectivă a unui număr ridicat de salariați reprezintă un scop în sine avut de legiuitor, iar nu un efect al demersurilor de atingere a unui scop legitim și compatibil cu prevederile constituționale și legale incidente.

54. Prin urmare, măsurile dispuse prin legea criticată constituie restrângeri ale exercițiului unor drepturi fundamentale (dreptul la muncă, la salariu echitabil), însă fără a respecta condițiile prevăzute de art. 53 din Constituție, astfel că acestea sunt neconstituționale.

55. Totodată, se critică lipsa unei limitări temporale a aplicabilității măsurilor reglementate. Astfel, se susține că legea criticată nu prevede o normă care să limiteze în timp aplicarea măsurilor care constrâng autoritățile autonome din perspectiva propriilor politici ce vizează resursele umane și financiare de care dispun. Deși Guvernul susține, în mod artificial, că măsurile ar fi adoptate pe fondul unei situații de excepție și care necesită, pentru o perioadă de timp, adoptarea unor conduite prudente în ceea ce privește alocarea resurselor publice, legea eșuează în a răspunde acestei necesități într-un mod proporțional, măsurile preconizate urmând să fie aplicate nelimitat în timp, conducând astfel la o afectare permanentă a independenței autorităților în ceea ce privește gestionarea propriilor resurse. În acest sens se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 1.658 din 28 decembrie 2010, prin care s-a reținut că este imperios necesar să existe un caracter temporar, în sensul că restrângerea exercițiului unui drept trebuie să dureze numai atât timp cât se menține amenințarea în considerarea căreia această măsură a fost edictată.

56. Se invocă măsura de reducere a sporurilor (și nu a salariului), adoptată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2025 pentru stabilirea unor măsuri privind personalul plătit din fonduri publice, care, în preambulul său, menționează că măsurile prevăzute presupun o intervenție temporară asupra regimului de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, în scopul limitării creșterii cheltuielilor bugetare și al încadrării în țintele de deficit bugetar asumate de România prin angajamente internaționale, fiind necesar ca acestea să se aplice pentru o durată determinată, respectiv în perioada cuprinsă între 1 iulie 2025 și 31 decembrie 2026. Totodată, implementarea acestei măsuri a generat o reducere a salariilor personalului plătit din fonduri publice de maximum 10%, cu încadrare în procentul de 20%, conform măsurii asumate de Guvernul României prin Programul de guvernare 2025-2028.

57. În concluzie, în lipsa respectării cerinței privind caracterul temporar al măsurii, diminuarea salariului reprezintă o încălcare a dreptului fundamental la muncă, iar orice măsură de restrângere a unui drept fundamental trebuie să fie aplicată doar atât timp cât aceasta este necesară.

58. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizările au fost transmise președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

59. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

60. În acest sens arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în procedura asumării răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege nu se distinge asupra caracterului acesteia, organic sau ordinar, cu excepția legilor de revizuire a Constituției, unde se prevede o procedură specială (a se vedea Decizia nr. 57 din 12 februarie 2020).

61. Referitor la critica privind utilizarea în mod abuziv a procedurii prevăzute de art. 114 din Constituție, se susține, invocând deciziile Curții Constituționale nr. 383 din 23 martie 2011 și nr. 298 din 29 martie 2006, că existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea este enunțată și argumentată în expunerea de motive, prin următoarele aspecte: 1) evoluția deficitului bugetar raportat la traiectoria de ajustare asumată de România; 2) numeroasele dificultăți întâmpinate în această evoluție din cauza crizei economice și a politicii fiscal-bugetare actuale; 3) necesitatea unui răspuns prompt la situația creată.

62. Prin urmare, urgența situației este motivată prin angajamentele europene ale României, precum și de atribuțiile ce îi revin Guvernului pentru evitarea unor măsuri de sancțiune ce se pot transpune în suspendarea fondurilor europene.

63. Cât privește necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate, se arată că, așa cum a reținut Curtea Constituțională, această „maximă celeritate” trebuie analizată în raport cu momentul propus al intrării în vigoare a legii criticate. Astfel, legea dedusă controlului de constituționalitate intră în vigoare în termenul constituțional prevăzut la art. 78 din Constituție, folosindu-se în lege termene-limită statuate prin formula „dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026”. Mai mult, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 298 din 29 martie 2006, răspunzând aceluiași critici legate de data intrării în vigoare a Legii privind reforma în domeniul sănătății, a stabilit că „predictibilitatea nu exclude urgența reglementării, întrucât cu cât mai repede este adoptată legea, cu atât mai repede intră în vigoare”.

64. Cu privire la aplicarea imediată a legii, se arată că aplicarea legii criticate este preponderent imediată, însă unele măsuri ce îi însoțesc scopul sunt de durată și nu pot fi de aplicare imediată, instantanee. Însuși textul legii reflectă aplicarea imediată a acesteia, statuându-se, prin exemplu: „Până la data de 30 octombrie 2025 conducerile executive...”, „dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026”.

65. În final, se invocă deciziile nr. 298 din 29 martie 2006 și nr. 357 din 22 iulie 2025, prin care Curtea Constituțională a reținut că angajarea răspunderii Guvernului și delegarea legislativă nu aduc atingere monopolului legislativ al Parlamentului, atât timp cât aceste modalități sunt utilizate în condițiile prevăzute de Constituție.

66. Referitor la critica raportată la dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, se arată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în materie, că egalitatea în fața legii și a autorităților publice nu poate implica ideea de uniformizare, în sensul de a aplica tuturor cetățenilor același regim juridic, indiferent de situația naturală sau socioprofesională a acestora. Principiul egalității presupune ca la situații egale să se aplice un tratament juridic egal. În același timp, presupune și dreptul la diferențiere în tratament juridic, dacă situațiile în care se află cetățenii sunt diferite. Altfel spus, situațiilor egale trebuie să le corespundă un tratament juridic egal, iar în cazul situațiilor diferite, tratamentul juridic trebuie să fie diferit. Prin urmare, legea supusă controlului de neconstituționalitate nu încalcă principiul egalității și al nediscriminării, neîmplinindu-se niciuna dintre condițiile deja enunțate.

67. Referitor la criticile privind lipsa de claritate și previzibilitate a normelor, se reține, invocând jurisprudența Curții Constituționale, că acestea nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează în fapt probleme de aplicare a legii, aceste dispoziții neintrând în sfera de competență a Curții Constituționale, ci în competența exclusivă a Parlamentului de

a interveni pe calea unor modificări, completări sau abrogări, pentru a asigura ordinea juridică necesară.

68. Tot referitor la criticile aduse cu privire la previzibilitate, se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului potrivit căreia legea nu trebuie neapărat să fie însoțită de certitudini absolute. Certitudinea, chiar dacă este de dorit, este dublată uneori de o rigiditate excesivă, or, dreptul trebuie să știe să se adapteze schimbărilor de situație.

69. Prin urmare, Legea nr. 24/2000 nu constituie, în sine, o normă de rang constituțional, chiar dacă nerespectarea prevederilor sale se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 22 din 20 ianuarie 2016). Astfel, criteriile stabilite prin Legea nr. 24/2000 nu pot fi absolutizate și, în consecință, se apreciază că instanța constituțională nu se poate pronunța și asupra aplicării *in concreto* a normelor privind structura actului normativ sau a condițiilor de fond pentru modificarea și completarea actelor normative.

70. Referitor la pretinsa lipsă a unei motivări reale și efective a actului normativ, se arată că, din examinarea expunerii de motive a proiectului de lege, întocmită de Guvern, reiese că aceasta identifică atât cadrul normativ supus noilor măsuri legislative, cât și principalele reglementări conținute de proiectul de lege, care au fost redactate în concordanță cu obiectivele vizate de inițiator. Astfel, măsurile legislative preconizate urmăresc punerea în aplicare a unor dispoziții cuprinse în Programul de guvernare pentru perioada 2025-2028, pe care Parlamentul l-a aprobat prin Hotărârea nr. 25/2025 pentru acordarea încrederii Guvernului. Conform anexei nr. 2 la hotărâre, printre angajamentele luate de Guvern cu privire la reforma statului și buna guvernare, la pct. VIII, intitulat „Reforma autorităților autofinanțate”, este prevăzută colectarea la buget ori „lăsarea în piață” a economiilor ANCOM, ASF etc., prin măsuri precum: reforma acestor autorități, limitarea salarizării în cadrul lor, respectiv reducerea personalului-suport de la nivelul acestora.

71. Totodată, din examinarea expunerii de motive reiese că Guvernul, prin măsurile preconizate, a avut în vedere, pe lângă îndeplinirea obiectivelor înscrise în Programul de guvernare, și atingerea următoarelor ținte: alinierea nivelului veniturilor fiscale din România la media statelor din Uniunea Europeană, ca pondere în produsul intern brut (a se vedea Planul bugetar-structural pe termen mediu al României, care stabilește măsuri necesare unei consolidări fiscale semnificative, pentru creșterea eficienței și echității sistemului fiscal); corectarea deficitului bugetar excesiv prin adoptarea de măsuri riguroase [a se vedea Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 3 aprilie 2020 (2020/C 116/01) și angajamentele asumate prin planificarea bugetară pe termen mediu și lung privind reducerea graduală a deficitului bugetar de la 7,9% din PIB în anul 2024 la sub 3% în anul 2031, pe fondul unei scăderi a ponderii cheltuielilor publice în PIB de la 41,9% la 35,9%, în perioada 2025-2031]; maximizarea încasărilor bugetare prin reglementarea unor măsuri convergente pentru utilizarea eficientă de către autoritățile autonome a resurselor proprii, în vederea aplicării în mod corelativ a dispozițiilor Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, care reglementează taxa specială datorată anual de aceste autorități [a se vedea prevederile art. XLIV alin. (1) din Legea nr. 296/2023, potrivit cărora această taxă se calculează prin raportare la excedentul bugetar, fără a putea fi însă mai mică de 33% din veniturile autorității].

72. Având în vedere toate aceste aspecte, se arată că, fiind în situația angajării răspunderii asupra unui proiect de lege, este evident că decizia cu privire la măsurile propuse este a Guvernului, însă, în ceea ce privește oportunitatea măsurilor dispuse prin actul normativ, se constată că aceasta nu poate reprezenta motiv de neconstituționalitate (a se vedea deciziile Curții Constituționale nr. 30 din 27 ianuarie 2016 și nr. 52 din 1 februarie 2018).

73. Referitor la critica raportată la dispozițiile art. 53 din Constituție, se reține că, din examinarea sistematică a prevederilor legii contestate și a expunerii de motive a acesteia, reiese că măsurile reglementate pentru reducerea cheltuielilor de personal la nivelul ANRE, ASF și ANCOM sunt parte din Programul de guvernare și urmăresc un scop legitim, care constă în asigurarea stabilității economice a țării prin măsuri pentru creșterea veniturilor la bugetul de stat, sens în care sunt și prevederile art. XLIV alin. (1) din Legea nr. 296/2023.

74. Se mai arată că trebuie avute în vedere simultan următoarele aspecte relevante: regimul juridic aplicabil celor trei autorități administrative autonome vizate de legea contestată este stabilit infraconstituțional, prin legea organică de înființare a fiecărei autorități și Codul administrativ; situația excepțională în care se află statul român, proporția semnificativă a creanțelor acumulate împotriva acestuia și necesitatea imperioasă și urgentă de a asigura stabilitatea economică a statului în contextul de criză națională și internațională; măsurile legale contestate se circumscriu în mod intrinsec scopului avut în vedere de inițiator, conform motivelor înscrise în expunerea de motive a proiectului de lege, și se corelează cu dispozițiile legale în vigoare privind sustenabilitatea financiară a României; măsurile legale contestate asigură un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere, în strânsă legătură cu celelalte măsuri legislative instituite în această perioadă, în vederea reducerii deficitului bugetar; legiuitorul a abilitat conducerile executive ale autorităților administrative prevăzute în actul normativ respectiv să aprobe o nouă structură organizatorică/organigramă, respectând principiile, respectiv condițiile reglementate prin legea în cauză; conducerile executive ale autorităților administrative prevăzute în actul normativ trebuie să prezinte comisiilor parlamentare de buget-finanțe și muncă din Senat și Camera Deputaților noua structură organizatorică/organigramă.

75. În ceea ce privește regimul juridic aplicabil autorităților vizate, prezintă relevanță dispozițiile art. 117 alin. (3) din Legea fundamentală, conform cărora „Autorități administrative autonome se pot înființa prin lege organică”. În legislația infraconstituțională, regimul juridic general al autorităților administrative autonome este configurat în art. 69-74 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, care stipulează următoarele: autoritățile administrative autonome sunt autorități ale administrației publice centrale a căror activitate este supusă controlului Parlamentului, în condițiile prevăzute de legea lor de înființare, organizare și funcționare; acestea nu se află în raporturi de subordonare față de Guvern, de ministere sau organele de specialitate ale acestora; numirea și eliberarea din funcție a conducerii lor se fac de către Parlament, în condițiile prevăzute de legea de înființare; regimul incompatibilităților și al conflictului de interese aplicabil persoanelor care asigură conducerea acestora și care au rang de ministru sau secretar de stat este cel prevăzut în Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare; categoriile de personal se stabilesc prin legea de înființare; în exercitarea atribuțiilor proprii, autoritățile administrative autonome emit sau adoptă acte administrative cu caracter normativ sau individual.

76. Având în vedere acestea, nu se poate reține instituirea unui tratament juridic diferit față de alte autorități administrative autonome, deoarece reglementarea unui regim juridic diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane/autorități, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea în timp a unor prevederi legale, care nu sunt imuabile, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor interese, ca defavorabile nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective.

77. *Mutatis mutandis*, nu se pot reține nici criticile referitoare la încălcarea dreptului la muncă, acestea reprezentând aprecieri personale, nefundamentate în mod obiectiv pe dispozițiile legii contestate, care nu se subscriu nivelului de relevanță constituțională impus de prevederile art. 148 din Legea fundamentală (a se vedea, în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 668 din 18 mai 2011 și nr. 921 din 7 iulie 2011).

78. Astfel, aspectele invocate de autorii sesizării pun în discuție modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale contestate. Or, faptul că pot exista interpretări și aplicări diferite ale înțelesului unei norme juridice în sens larg nu conduce automat la neconcordanța acesteia cu Legea fundamentală (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 336 din 30 aprilie 2015).

79. Referitor la critica de neconstituționalitate privind lipsa de claritate și previzibilitate a sintagmei „o grilă de salarizare care să prevadă o reducere cu 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de 1 iulie 2025”, cuprinsă de dispozițiile art. 1 alin. (8) din legea criticată, se apreciază că aceasta este nemotivată, deoarece autorii sesizării pun în discuție temeinicia/oportunitatea/moralitatea dispozițiilor criticate și nu argumentează încălcarea dispoziției constituționale invocate.

80. Referitor la critica privind „lipsa unei limitări temporale a aplicabilității măsurilor reglementate”, se arată că aceasta nu este relevantă în soluționarea sesizării. Menționarea, cu titlu de exemplu, de către autorii sesizării a unor situații reglementate recent prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2025, prin care executivul a prevăzut că reducerea sporurilor se aplică pe o durată determinată, limitată în timp, nu poate fi reținută ca argument de neconstituționalitate a prevederilor instituite prin legea contestată. Având în vedere că prevederile art. XLIV alin. (1) din Legea nr. 296/2023 se aplică *sine die* și că efectele măsurilor instituite în această perioadă prin mai multe acte normative care au un obiectiv comun, constând în corectarea deficitului bugetar, pot fi eronat cuantificate în acest moment, ar fi nerealist să se stabilească o durată limitată de aplicare a normelor instituite prin legea contestată.

81. În concluzie, se arată că prevederile deduse controlului de constituționalitate respectă în ansamblul lor cerințele privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice. Prevederile sunt clare, întrucât în conținutul lor nu se regăsesc pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, sunt precise, fiind redactate într-un stil specific normativ dispozitiv, care prezintă norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română. Totodată, conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar soluțiile normative sunt redactate în mod previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000.

82. **Președintele Senatului** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

83. Cu privire la critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 117 alin. (3) din Constituție, susține că legea criticată nu afectează substanța autonomiei autorităților administrative autonome, ci o completează prin criterii de eficiență și transparență, în limitele constituționale. Autonomia nu este un concept absolut, ci supus controlului parlamentar, în scopul de a asigura îndeplinirea interesului public. Astfel, autonomia de organizare și funcționare nu exclude armonizarea cu politicile de austeritate ale statului și nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, ci în cadrul constituțional stabilit de Constituție. Legile de înființare a autorităților administrative autonome recunosc autonomia decizională, funcțională și organizatorică, corelându-se însă cu reglementările legale ulterioare, cu precădere cu prevederile Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare, care vizează măsurile privind disciplina economico-financiară a autorităților/agențiilor/instituțiilor publice autonome, finanțate integral din venituri proprii, aflate în subordinea Parlamentului. Legea dedusă controlului de constituționalitate se înscrie în acest cadru, fiind o continuare logică a reformelor inițiate prin Legea nr. 296/2023, aceasta din urmă reglementând taxa specială datorată anual de autoritățile administrativ autonome și care se calculează prin raportare la excedentul bugetar, fără a putea fi însă mai mică de 33% din veniturile autorității. Taxa instituită de lege se constituie venit la bugetul de stat. Prin urmare, capacitatea acestor autorități de a îndeplini aceste reforme stabilite prin Legea nr. 296/2023 (taxa specială) depinde direct de eficiența lor operațională, ceea ce justifică intervenția legislativă.

84. Se mai arată că din analiza dispozițiilor legii criticate rezultă că autonomia decizională a conducerilor acestor autorități rămâne intactă, acestea realizând analiza funcțională și propunând organigrama/nivelul salarial (cu respectarea unor reguli cu privire la normativul de personal, conform Legii nr. 296/2023) supuse doar aprobării parlamentare pentru transparență.

85. Cu privire la critica de neconstituționalitate referitoare la utilizarea „în mod abuziv a procedurii prevăzute de art. 114 din Constituție”, se arată că aceasta este neîntemeiată, sens în care se invocă, în esență, jurisprudența Curții Constituționale referitoare la art. 114 din Constituție, în special Decizia nr. 523 din 18 octombrie 2023. Astfel, în speță, existența unei urgențe în adoptarea măsurilor prevăzute de legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea este susținută prin argumente în expunerea de motive: reevaluarea indicatorilor macroeconomici în contextul evoluțiilor economice recente, alinierea la Planul bugetar-structural pe termen mediu (PBSTM), Recomandarea Consiliului UE din 3 aprilie 2020 (2020/C 116/01) pentru corectarea deficitului bugetar excesiv (de la 7,9% din PIB în 2024 la sub 3% în 2031) și principiul bunei gestionări fiscale pentru maximizarea încasărilor prin taxa specială de 33% din venituri [conform art. XLIV alin. (1) din Legea nr. 296/2023]. Prin urmare, urgența este motivată de obligațiile pe care România le are față de Uniunea Europeană, respectiv de rolul Guvernului menit să asigure cadrul de măsuri bugetare aplicabil, să prevină apariția unor situații care ar putea conduce la dispunerea unor măsuri sancționatoare din partea Uniunii Europene. Măsurile susținute în expunerea de motive demonstrează, în acord cu jurisprudența Curții, necesitatea unei soluții energice și rapide pentru contracararea efectelor negative impuse de situația economică și de politica fiscal-bugetară actuală. De asemenea, se detaliază necesitatea eficientizării autorităților autonome (ANRE, ASF și ANCOM) și a

sustenabilității financiare, în concordanță cu Programul de guvernare (Hotărârea Parlamentului României nr. 25/2025, pct. VIII — Reforma autorităților autofinanțate).

86. Referitor la susținerea autorilor sesizării de neconstituționalitate potrivit căreia „aplicarea în timp a legii nu este imediată, iar perioada de timp preconizată ar fi fost suficientă pentru ca procedura legislativă parlamentară, fie cea obișnuită sau cea de urgență, să fie urmată, respectându-se astfel rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare și organ reprezentativ suprem al poporului”, se arată că buna gestionare a resurselor fiscale și, prin corelație, funcționarea eficientă a autorităților autonome este o situație care reclamă urgența, iar Parlamentul și-a păstrat rolul său statuat de Constituție, prin invocarea moțiunii de cenzură, ca instrument constituțional de control parlamentar. Astfel, în data de 1 septembrie 2025, Parlamentul a înscris pe ordinea de zi a plenului reunit al celor două Camere proiectul de lege privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome (L212/2025, PL-x nr. 245/2025), iar pe parcursul procedurii legislative a fost depusă o moțiune de cenzură. Prin utilizarea acestui instrument de natură constituțională pus la îndemâna Parlamentului în vederea realizării controlului parlamentar asupra activității Guvernului, a fost întărit rolul Parlamentului în acest proces de legiferare, parlamentarii având posibilitatea să voteze asupra moțiunii de cenzură, nefiind astfel afectat echilibrul constituțional al puterilor, Parlamentul exercitându-și funcția de control întocmai. Având în vedere că moțiunea nu a întrunit majoritatea de voturi necesară pentru adoptare, în data de 7 septembrie 2025, Parlamentul a adoptat Legea privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome. Așa cum a arătat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, angajarea răspunderii este un mecanism constituțional legitim, care implică acordul Parlamentului. În contextul economic actual, cu presiuni pentru reducerea cheltuielilor publice de la 41,9% la 35,9% din PIB până în 2031, procedura a fost necesară pentru a asigura rapiditatea decizională, fără a submina rolul legislativ.

87. Sub aspectul aplicării imediate a legii, se arată că dispozițiile acesteia produc, în mod preponderent, efecte imediate; cu toate acestea, anumite măsuri subsecvente, necesare atingerii finalității actului normativ, implică folosirea în lege a unor termene-limită, necesare îndeplinirii scopului propus de inițiator. Aplicarea măsurilor fiscal-bugetare la o dată ulterioară (1 ianuarie 2026) nu exclude necesitatea adoptării legii cu maximă celeritate, sens în care se invocă jurisprudența Curții Constituționale. În cazul de față, expunerea de motive a legii deduse controlului de constituționalitate subliniază urgența economică generată de deficitul bugetar, conform Recomandării Consiliului UE din 3 aprilie 2020 (2020/C 116/01). Adoptarea rapidă prin angajarea răspunderii Guvernului a permis stabilirea cadrului legal necesar, oferind astfel autorităților vizate (ANRE, ASF, ANCOM) un interval de adaptare până la 1 ianuarie 2026 pentru implementarea noilor măsuri (numărul posturilor din structurile organizatorice, respectiv nivelurile de salarizare). Această amânare nu indică lipsa urgenței, ci asigură o tranziție necesară, prevenind disfuncționalități la nivelul autorităților autonome prevăzute în lege, așa cum Curtea a statuat în jurisprudența sa (Decizia nr. 383 din 23 martie 2011), unde s-a precizat că „predictibilitatea nu exclude urgența reglementării, întrucât cu cât mai repede era adoptată legea, cu atât mai repede intră în vigoare”. Termenul stabilit la art. 2 alin. (2) din legea criticată (1 ianuarie 2026) este o condiție de eficiență și de organizare instituțională a autorităților, nu un argument împotriva celerității. Această abordare este similară cu cea validată în cazul Legii nr. 296/2023 (asupra căreia Guvernul și-a asumat,

de asemenea, răspunderea și care a fost supusă controlului de constituționalitate), potrivit căreia unele măsuri fiscale au fost adoptate rapid prin angajarea răspunderii, cu aplicare eşalonată a normelor legii pentru a permite adaptarea la noile reglementări.

88. Referitor la critica de neconstituționalitate privind „lipsa de claritate și previzibilitate a normei”, se arată că aceasta este neîntemeiată, sens în care, se invocă, în esență, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la exigențele privind calitatea legii. Astfel, aceste exigențe nu presupun reglementarea exhaustivă a fiecărui detaliu procedural, ci un cadru coerent care să evite arbitrarul. Scopul legii criticate — buna gestionare a resurselor fiscale, cu maximizarea încasărilor — este explicit, iar obligațiile de raportare sunt inteligibile, integrate în mecanismele administrative obișnuite. Astfel, nici expunerea de motive, nici norma criticată nu generează incertitudine, ci permit o aplicare previzibilă, conformă cu principiile constituționale.

89. Referitor la critica privind „lipsa unei motivări reale și efective a actului normativ — încălcarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție”, se arată că aceasta este neîntemeiată. Din analiza expunerii de motive la legea criticată rezultă că aceasta indică cadrul normativ vizat de noile măsuri, detaliind, totodată, principalele reglementări propuse. Expunerea de motive subliniază necesitatea de reformă structurală, aliniată la angajamentele asumate de România în fața Uniunii Europene (Recomandarea UE 2020/C116/01) pentru reducerea deficitului bugetar. Astfel, se detaliază necesitatea eficientizării autorităților autonome (ANRE, ASF, ANCOM) și a sustenabilității financiare, în concordanță cu Programul de Guvernare (Hotărârea Parlamentului nr. 25/2025, pct. VIII — Reforma autorităților autofinanțate). Expunerea de motive detaliază acest cadru economic, subliniind că autoritățile autonome care se autofinanțează (în speță, ANRE, ASF, ANCOM) contribuie la sustenabilitatea financiară a României prin plata taxei speciale reglementate de Legea nr. 296/2023, calculată „în procent de 80% din excedentul bugetar, dar nu mai puțin de 33% din valoarea veniturilor curente obținute ca urmare a încasării tarifelor/taxelor, indiferent de denumirea acestora și de modul de reglementare, pentru activitatea curentă desfășurată sau rezultate din colectarea unor taxe/tarife ca urmare a exercitării funcțiilor de reglementare/control/prestări servicii/autorizări”.

90. Prin urmare, se arată că aceste obiective justifică măsurile ținute de Guvern, respectiv reducerea numărului de posturi ca urmare a identificării unor insuficiențe precum suprapunerile de atribuții, a redundanțelor și a compartimentelor ce au o contribuție redusă la îndeplinirea obiectivului de activitate specific autorității; respectiv reducerea nivelului de salarizare/remunerății/indemnizației cu 30%. Este important de menționat că, în mod obiectiv, expunerea de motive nu poate acoperi exhaustiv toate măsurile legislative propuse. Cu toate acestea, în cazul analizat, Guvernul a oferit justificări clare pentru măsurile adoptate, aspecte evidențiate în paragrafele anterioare.

91. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

92. Cu privire la prima critică de neconstituționalitate, se arată că autorii sesizării fac referire, generic, în esență, la încălcarea principiului autonomiei, confundându-l în mod vădit cu principiile aplicabile în acest sens prin legislația de specialitate privind organizarea administrației publice locale (Legea nr. 215/2001, transpusă în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019), principiu aplicabil administrației publice locale. Acest principiu, care este însă consacrat de prevederile

Legii fundamentale (capitolul V — *Administrația publică*, secțiunea a 2-a *Administrația publică locală*), se aplică și autorităților administrative autonome, expres prevăzute în Constituție, la secțiunea 1, precum și celor de la capitolul VI din Constituție. Or, nu există identitate de reglementare juridică între autoritățile administrației publice locale, la care autorii fac trimitere în susținerea neconstituționalității Legii privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome (L212/2025, PL-x 245/2025) și autoritățile autonome. Autoritățile administrative autonome ce constituie obiectul reglementării legii criticate sunt înființate prin acte normative cu forță/putere inferioare Legii fundamentale (legi de înființare, ordonanțe de urgență etc.). Autoritățile administrative autonome sunt înființate ca structuri de specialitate ale administrației publice centrale, care funcționează pe cont propriu, în sensul autofinanțării, activitatea lor fiind supusă controlului Parlamentului, fără a fi subordonate [în sensul definiției conferite acestei noțiuni de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, art. 20 alin. (3), și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019], însă făcând parte integrantă din sistemul administrației publice centrale. Inexistența unui raport direct de subordonare, în sensul bugetării (prin ordonator de credite), nu semnifică imposibilitatea statului, prin autoritățile abilitate cu prerogative de putere publică, care le-au înființat, să intervină, în condițiile legii, cu modificări legislative care să nu afecteze respectarea rolului acestora de autorități autonome. În speță, actul criticat de autorii sesizării nu modifică natura juridică a obiectului de activitate și a rolului legal al acestor autorități administrative autonome (acela de structuri nesubordonate Guvernului), ci, raportat la situația economică prezentă, are ca scop aplicarea măsurilor urgente ce fac parte dintr-un program general de reducere a deficitului bugetar, asumat de statul român prin Guvern. Indiferent de modul de organizare al acestor autorități, Guvernul, în calitate de administrator general al bugetului general al cărui proprietar este statul român, are îndreptățirea să acționeze în regim de putere publică, cu respectarea intereselor economice naționale. În acest sens, în contextul recomandărilor Consiliului Uniunii Europene, în vederea încetării situației de deficit public excesiv, Guvernul României a adoptat o serie de acte normative al căror obiectiv reprezintă intenția imediată de redresare a deficitului bugetar excesiv.

93. Referitor la critica raportată la art. 117 alin. (3) din Constituție, se arată că aducerea la îndeplinire a măsurilor stabilite de legea criticată se realizează de către conducerile acestor autorități autonome și are la baza propunerile lor de reorganizare, conform specificului acestora.

94. Totodată, din punct de vedere funcțional, prevederile legii criticate nu modifică atribuțiile, sarcinile, finanțarea și competențele acestor autorități autonome. Reducerea numărului de posturi se realizează în baza unei analize funcționale efectuate de către aceste autorități autonome, asigurându-se cu prioritate identificarea suprapunerilor de atribuții, a redundanțelor și a compartimentelor ce au o contribuție redusă în îndeplinirea obiectului de activitate specific autorității. Așadar, reducerile realizate de acest act normativ au la bază asigurarea întocmai a funcționalității acestor autorități. Totodată, legea stabilește un termen rezonabil pentru derularea procedurilor specifice de reorganizare, respectiv 1 ianuarie 2026.

95. Se mai arată că, în ceea ce privește conducerea acestor trei autorități autonome, legea criticată nu a operat modificări. Astfel, nu există nicio derogare sau modificare de reglementare a conducerii ANRE, ASF, respectiv ANCOM, prevăzută prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, prin Ordonanța

de urgență a Guvernului nr. 93/2012, respectiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009, și nu există nicio modificare a procedurii de selecție a conducerii acestora. Parlamentul are competența exclusivă a numirii conducerii acestor trei autorități în continuare, fără nicio excepție sau derogare, acestea fiind supuse controlului Parlamentului prin rapoartele anuale sau ori de câte ori este nevoie.

96. Așadar, legea analizată nu modifică niciunul din aceste elemente, nici modul de numire a conducerii acestor autorități autonome, nici conducerea propriu-zisă și nici controlul parlamentar.

97. Conform literaturii de specialitate (I. Muraru, E.S. Tănăsescu, *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ediția 3, Editura CH Beck, București 2022, pp. 1012-1013), principalele caracteristici ale autorităților administrative autonome sunt următoarele: a) nu se află în subordinea Guvernului; b) reglementarea autorităților autonome se realizează prin lege organică; c) conducerea autorităților administrative autonome poate fi colegială sau unipersonală, numită de Parlament.

98. În ceea ce privește proiectul de lege asumat pe calea răspunderii Guvernului, nu au existat modificări la nivelul organelor de conducere numite de Parlamentul României. Conducerile numite de Parlamentul României sunt și rămân în continuare nemodificate.

99. Or, în condițiile în care prin ordonanță de urgență a Guvernului se poate reglementa în domeniul legii organice, cu atât mai mult se poate reglementa în domeniul legii organice pe calea procedurii de angajare a răspunderii Guvernului. În acest sens se invocă jurisprudența Curții Constituționale, de exemplu, deciziile nr. 375 din 6 iulie 2005 și nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010.

100. În ceea ce privește încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție, se arată că această critică este nemotivată.

101. Referitor la critica de neconstituționalitate potrivit căreia Guvernul și-a angajat răspunderea în fața Parlamentului utilizând în mod abuziv procedura prevăzută de art. 114 din Constituție, se susține că aceasta este neîntemeiată, sens în care se invocă deciziile Curții Constituționale nr. 375 din 6 iulie 2005, nr. 298 din 29 martie 2006, nr. 1.655 din 28 decembrie 2010, nr. 383 din 23 martie 2011, nr. 799 din 17 iunie 2011 și nr. 28 din 29 ianuarie 2020. În acest sens, se arată că „urgența” reprezintă un concept relativ mobil din punct de vedere constituțional, în prevederi diferite ale Constituției putând să dețină caracteristici relativ diferite. Astfel, elementul central, fix, al conceptului apare a fi dat de argumentele de fapt ale unor situații punctuale, în absența cărora riscă să intervină în mod evident subiectivismul în aprecierea și alegerea modalităților de reglementare, iar alegerea între alternativele de reglementare nu aparține Guvernului în mod discreționar, marja sa de apreciere fiind limitată — echilibrată de proceduri specifice fiecărei proceduri de reglementare, sub controlul organului reprezentativ suprem al poporului român — Parlamentul, în acord cu art. 61 din Constituție. Astfel, echilibrul dintre marjele constituționale de apreciere ale Guvernului și plenitudinea de competență a Parlamentului rămâne strict la aprecierea Curții Constituționale și ține de reverberații ale principiului cooperării loiale.

102. Se mai arată că argumentele referitoare la termenul de 1 ianuarie 2026 reglementat de prevederile art. 1 alin. (2) din legea criticată sunt scoase din context și interpretate eronat de autorii obiecției de neconstituționalitate. Astfel, potrivit normei criticate, noile state de funcții și niveluri de salarizare se aplică începând cu data la care vor intra în vigoare noile organigrame,

dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026. Așadar, prevederile criticate reglementează termenul final organizatoric intern până la care trebuie să fie realizate și aprobate noile organigrame, iar nu termenul de intrare în vigoare a legii aprobate prin procedura de angajare a răspunderii Guvernului. Din momentul intrării în vigoare a legii, conducerile autorităților administrative autonome ale ANRE, ASF și ANCOM trebuie să deruleze procedura de reorganizare și de reîncadrare a personalului, cu respectarea termenului final de 1 ianuarie 2026. Procedura de reorganizare este cea de drept comun, cu privire la care acest act normativ nu intervine. Or, lipsa aprobării acestei reglementări conform procedurii speciale de angajare a răspunderii Guvernului ar fi determinat imposibilitatea respectării acestui termen de 1 ianuarie 2026. Mai mult decât atât, bugetele aferente acestor autorități sunt parte integrantă a bugetului general consolidat. Astfel, realizarea reorganizării și reîncadrării personalului aferent acestor autorități până la data de 1 ianuarie 2026 va determina în mod subsecvent o reducere a cheltuielilor, prezumându-se astfel realizarea unei importante economii a finanțelor publice, elemente avute în vedere în realizarea bugetului de stat pentru anul 2026. Altfel spus, termenul de 1 ianuarie 2026 are în vedere și reducerea deficitului bugetar conform angajamentelor asumate de Guvern. În acest context, au fost incluse considerentele din cadrul pct. 2.1 din expunerea de motive, astfel: „Reevaluarea principalilor indicatori macroeconomici în contextul evoluțiilor economice și financiare recente; Planul bugetar-structural pe termen mediu (PBSTM) al României, Reforma fiscală care stabilește măsuri necesare unei consolidări fiscale semnificative, pentru creșterea eficienței și a echității sistemului fiscal, alinierea nivelului veniturilor fiscale din România la media statelor din Uniunea Europeană, ca pondere în Produsul Intern Brut; Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 3 aprilie 2020 (2020/C 116/01), prin care se solicită României adoptarea de măsuri riguroase pentru corectarea deficitului bugetar excesiv, precum și angajamentele asumate prin planificarea bugetară pe termen mediu și lung privind reducerea graduală a deficitului bugetar de la 7,9% din PIB în anul 2024 la sub 3% în anul 2031, pe fondul unei scăderi a ponderii cheltuielilor publice în PIB de la 41,9% la 35,9%, în perioada 2025-2031; Principiul bunei gestionări a resurselor fiscale, cu maximizarea încasărilor prin utilizarea eficientă a resurselor în corelare cu aplicarea dispozițiilor ce reglementează taxa specială datorată de autoritățile autonome, care se calculează prin raportare la excedentul bugetar, dar nu mai puțin de 33% din venituri; Necesitatea funcționării eficiente a autorităților autonome care să vină în concordanță cu obligațiile asumate de România și contribuind la asigurarea aducerii la îndeplinire a obiectivelor asumate pentru care Guvernul României susține un pachet de măsuri; Necesitatea creșterii eficienței autorităților autonome cu buna gestionare a veniturilor care să susțină achitarea taxei speciale ce contribuie la sustenabilitatea financiară a României.”

103. De asemenea, se arată că legea criticată a constituit obiectul modificării și completării conform amendamentelor depuse de parlamentari/grupuri parlamentare, conform art. 114 alin. (3) din Constituție.

104. În concluzie, criticile referitoare la atingerile aduse drepturilor persoanelor care activează în cadrul acestor trei autorități sunt neîntemeiate, conform jurisprudenței Curții Constituționale precitate.

105. În ceea ce privește critica raportată la dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, se arată că prin legea criticată sunt stabilite anumite măsuri referitoare la ANRE, ASF și ANCOM, respectiv la autorități autonome de reglementare înființate prin

legi organice care se aplică în mod corespunzător. ANRE, ASF și ANCOM sunt exceptate de la aplicarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, având reglementări specifice, recunoscute la nivel legislativ. Așadar, *ab initio* nu se poate reține existența unor situații identice între aceste trei autorități naționale de reglementare și alte autorități autonome, inclusiv în ceea ce privește Banca Națională a României (BNR).

106. În ceea ce privește BNR, aceasta are o bază instituțională constituțională (derivată din tratatele europene) și o bază legală, prin care îi sunt stabilite existența, statutul juridic, mandatul. BNR este astfel parte a cadrului constituțional al României în virtutea tratatelor europene care sunt izvor al dreptului constituțional românesc și parte integrantă a cadrului constituțional al țării. Totodată, BNR are monopol asupra monedei naționale (leul) în România, fiind singura instituție legală care are dreptul de a emite și a gestiona moneda românească.

107. Prin urmare, aceste aspecte excedă criticilor de neconstituționalitate subsumate art. 16 din Constituție. Sub acest aspect, în prezent, nu există o lege de salarizare unică pentru toate autoritățile administrative autonome din România. Prin urmare, critica de neconstituționalitate în sine are o bază nefondată. Aplicând raționamentul autorilor sesizării, ne-am regăsi în ipoteza în care astăzi toți salariații din toate autoritățile administrative autonome sunt discriminați unii față de ceilalți, aspect eminamente eronat.

108. Astfel, se susține că angajații autorităților autonome nu se găsesc în situații de salarizare identice, sens în care se invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la principiul egalității în drepturi.

109. Raportat la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2007, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012, respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009, se arată că ANRE, ASF și ANCOM sunt autorități administrative autonome, cu reglementare proprie în ceea ce privește salarizarea, precum și personalul, astfel că nu se poate susține critica având în vedere faptul că autoritățile autonome nu au o lege a salarizării unice.

110. Cu referire la critica de neconstituționalitate a art. 1 alin. (8) care prevede reducerea nivelului salariilor de bază și/sau a indemnizațiilor personalului prin raportare la un moment prestabilit, și anume 1 iulie 2025, se arată că, neexistând un grad de generalitate prestabilit al reglementării, este voința exclusivă a legiuitorului de a alege modalitatea concretă de legiferare, în raport cu obiectul de reglementare și scopul urmărit. Astfel, gradul de generalitate al unei legi este variabil în funcție de specificul relațiilor sociale reglementate și de finalitatea urmărită, sens în care legiuitorul este cel care optează pentru diferite forme și tehnici de exprimare a normelor juridice. De regulă, pentru realizarea scopului propus, legiuitorul alege cele mai simple, directe și eficiente forme de reglementare tehnică a soluțiilor sale de politică legislativă. În acest sens se invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la art. 1 alin. (5) din Constituție. Prin urmare, alegerea unui moment prestabilit conferă norme suplețe, legiuitorul neavând cum să anticipeze toate posibilele situații care ar putea să intervină în practică.

111. Critica conform căreia prin măsurile preconizate la art. 1 alin. (5), prin care se introduc criterii suplimentare față de cele de la art. XLVII din Legea nr. 296/2023, exclusiv în ceea ce privește structurile organizatorice ale ANRE, ASF și ANCOM, se creează o discriminare referitoare la cele trei autorități autonome, față de celelalte autorități publice autonome ce se

află în situații similare, este neîntemeiată. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale există două situații în care principiul egalității în drepturi se aplică și persoanelor juridice, și anume: 1) în măsura în care prin intermediul acestora cetățenii își exercită un drept constituțional și 2) dacă astfel regimul juridic diferit s-ar răsfărge asupra cetățenilor, implicând inegalitatea lor în fața legii. Or, autorii sesizărilor nu prezintă o analiză comparativă cu alte categorii de personal de la alte autorități autonome ce nu fac obiectul proiectului de lege criticat, ci aceștia învederează faptul că prin cumularea criteriilor de la art. 1 alin. (5) [numărul posturilor din structurile organizatorice care asigură suportul autorităților autonome reprezintă cel mult 20% din numărul total de posturi] cu măsura de la alin. (2) privind reducerea posturilor cu 30% se ajunge în fapt la o diminuare mult mai mare a numărului de posturi.

112. Referitor la critica privind instituirea unei situații discriminatorii față de ANRE, ASF și ANCOM, prin introducerea unor măsuri suplimentare de reducere de personal și salariale față de cele din Legea nr. 141/2025, ce se aplică pentru toate autoritățile publice autonome, se arată că aceasta este neîntemeiată, sens în care se invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la art. 16 din Constituție.

113. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate privind lipsa unei motivări reale și efective a actului normativ, se arată, în esență, că legea criticată prevede în cuprinsul expunerii de motive datele cu privire la contextul economic pe care îl traversează România și justificarea adoptării unui ansamblu de măsuri fiscal-bugetare și de eficientizare a instituțiilor publice, întreprinderilor publice și autorităților autonome, în conformitate cu Programul de guvernare asumat de Guvernul României.

114. Se arată că expunerea de motive ca instrument de prezentare și motivare a actului normativ cuprinde secțiunea „Sursa proiectului și situația actuală”, iar scopul legii criticate este acela de a reglementa o situație ce nu mai corespunde situației economice a țării, luând în calcul necesitatea asigurării unei echități sociale raportat la ansamblul măsurilor ce sunt adoptate ca urmare a angajării răspunderii, cu adaptarea cadrului legislativ la noile realități economico-sociale. În asigurarea echității sociale raportat la alte inițiative, legiuitorul a luat în considerare și dispozițiile Legii nr. 296/2023, prin care Guvernul a stabilit o serie de măsuri, printre care și dispoziții aplicabile autorităților autonome în secțiunea 3: *Măsuri referitoare la disciplina economico-financiară a autorităților/agențiilor/instituțiilor publice autonome finanțate integral din venituri proprii, aflate în coordonarea/subordonarea Parlamentului României*. Lipsa intervenției legislative ar fi perpetuat și adâncit diferențele de remunerare în raport cu alte categorii profesionale asupra cărora au fost aplicate măsuri de reducere a salariilor, sporurilor etc. ca urmare a Programului de guvernare, iar lipsa de coeziune ar fi avut consecințe negative în funcționarea pieței muncii.

115. Cu privire la critica existenței unor modificări ale proiectului de act normativ care nu se regăsesc în expunerea de motive, aceasta nu poate fi reținută întrucât modificările au fost făcute ca urmare a acceptării și preluării unor amendamente formulate de parlamentari, luând în considerare motivarea realizată de către aceștia, modificări ce au fost realizate cu respectarea procedurii specifice derulării ședinței de Guvern și a celei de angajare a răspunderii Guvernului.

116. Cu privire la critica ce privește lipsa menționării impactului bugetar, se arată că aceasta nu poate fi reținută, având în vedere că autoritățile autonome nu sunt finanțate din bugetul public, prin urmare reducerile cheltuielilor salariale nu vor conduce în mod direct la un efect asupra unei linii bugetare

de salarizare a personalului din administrație publică, acesta fiind și considerentul pentru care Ministerul Finanțelor a solicitat retragerea sa de pe lista avizatorilor.

117. Referitor la critica raportată la art. 41 alin. (1) și art. 53 din Constituție, se susține că legea criticată nu a intervenit asupra dreptului persoanei de a-și alege liber profesia. Cât privește afectarea stabilității locului de muncă, aceasta nu trebuie absolutizată, dispozițiile legii criticate neputând fi interpretate ca o ingerință în gestionarea personalului, ci ca o necesitate determinată de echitatea socială și contextul economic bugetar invocat în expunerea de motive.

118. Totodată, se arată că legea criticată conține dispoziții cu privire la garanțiile drepturilor salariale, prevăzute la art. 1 alin. (6) și art. 2 alin. (5).

119. Cu privire la critica restrângerii dreptului la muncă, în cuprinsul căreia se contestă aplicarea neunitară a dispozițiilor prevăzute de lege, ca urmare a dispoziției din lege ce prevede punerea în aplicare prin ordin intern al conducerii executive, se arată că această critică nu ține de constituționalitatea normei. Contrar celor susținute de autori, legea respectă actele normative ce reglementează activitatea celor trei autorități administrative autonome. Aceste acte normative nu prevăd o lege de salarizare cadru, având dispoziții specifice cu privire la modalitatea de întocmire a organigramelor, determinarea remunerațiilor, nivelului de salarizare și altor drepturi, precum prime și bonuri, acestea fiind stabilite prin decizii/ordine interne. Prin indicarea aplicării dispozițiilor legale în conformitate cu actele interne se respectă autonomia autorităților autonome, ce vor face aplicarea dispozițiilor legale ce le reglementează activitatea, precum și a altor dispoziții legale incidente în materia dreptului muncii. Modalitatea de aplicare a normelor ce conțin dispoziții cu efect asupra drepturilor salariale a fost formulată de legiuitor similar în art. XLVI din Legea nr. 296/2023.

120. Cu privire la scopul și necesitatea legiferării se arată că statul are dreptul constituțional de a emite reglementări juridice în domeniile ce fac obiectul convențiilor de muncă, reglementări juridice care sunt opozabile subiectelor de drept cărora le sunt aplicabile prevederile contractelor de muncă. Altfel ar însemna că materiile ce constituie obiectul contractelor și convențiilor colective excedă domeniul de legiferare statală și rămân supuse voinței semnatarilor convențiilor de muncă. Intervenția legiuitorului în contracte este admisibilă pentru rațiuni de ordine publică socială, astfel cum este contextul unor măsuri economice fiscale de austeritate.

121. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 53 din Constituție se arată că această normă constituțională vizează drepturi fundamentale, și nu orice drept subiectiv. Or, legea criticată nu afectează dreptul la muncă. Dreptul de a primi bonusuri sau prime ori dreptul la posturi cu o anumită clasificare în organigramă, drepturi restrânse prin legea criticată, nu constituie drepturi fundamentale.

122. Referitor la critica de neconstituționalitate ce privește scopul restrângerii unor drepturi pe considerente de stabilitate macroeconomică și financiară a țării, se arată că acest argument este descris în expunerea de motive a legii și poate fi reținut pentru justificarea restrângerii drepturilor salariale prin reducere procentuală.

123. În ceea ce privește lipsa caracterului temporar al normei, aspect invocat în critica de neconstituționalitate, se arată că acesta nu poate fi reținut având în vedere calificarea juridică a autorităților autonome și a personalului salariat al acestora. Guvernul României intervine cu caracter excepțional pentru reducerea nivelului salarizării și a posturilor din organigramă, având în vedere situația economică argumentată

în expunerea de motive, precum și în cele anterioare, însă intervenția legislativă nu vizează natura și substanța funcționării autorităților autonome, legile-cadru prin care se reglementează activitatea acestora și, prin urmare, modul de stabilire a salariilor fiind neafectate de legea criticată. Așadar, dreptul autorităților autonome de a-și decide ulterior acestor reduceri salariale un nou nivel de salarizare, prin acte interne conform legilor-cadru, nu este afectat sau îngrădit.

124. Critica de neconstituționalitate invocată cu privire la caracterul temporar nu poate fi reținută întrucât autoritățile autonome nu au o lege-cadru a salarizării și personalul acestora nu are statutul unui funcționar public sau a personalului contractual plătit din fonduri publice. ANRE, ASF și ANCOM sunt autorități ce se finanțează din venituri proprii și nu au alocări de la bugetul public pe liniile de cheltuieli salariale.

125. În ceea ce privește critica de proporționalitate a legii, se arată că autorii obiecției fac o confuzie de termeni, legea având un efect de creștere a capacității de virare a taxei speciale de 33% din venituri de către autoritățile autonome prin eficientizarea cheltuielilor de personal, existând, prin urmare, o corelare directă și care este proporțională cu situația care a determinat-o, respectiv contextul economic prezentat în cuprinsul expunerii de motive.

126. Referitor la critica privind suprimarea raporturilor de muncă, se arată că aceasta este vag formulată și nu este motivată pretinsa neconstituționalitate.

127. Dispozițiile art. 1 alin. (1)-(4) conțin prevederi referitoare la întocmirea organigramei și reducerea cu procente diferite a numărului de posturi de specialitate și de suport. Or, reducerea numărului de posturi, în contextul eficienței autorităților motivat de contextul economic bugetar de excepție pe care îl traversează România, nu are semnificația lipirii salariilor de posibilitatea de a-și apăra drepturile și interesele lor. Aceasta se va realiza însă prin mijloacele prevăzute de lege pentru situația conflictelor de muncă. De altfel, chiar legiuitorul face referire în mod expres la aplicarea legislației muncii, în art. 1 alin. (6) și art. 2 alin. (7) din legea criticată.

128. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la lipsa unei limitări temporale a aplicabilității măsurilor reglementate, se arată că aceasta este neîntemeiată, deoarece Legea nr. 24/2000 impune obligativitatea menționării perioadei de aplicare sau a datei încetării aplicabilității numai în situația unor măsuri temporare. În lipsa unor astfel de mențiuni rezultă cu claritate faptul că acestea au caracter definitiv.

129. Se mai arată că statul intervine cu caracter excepțional având în vedere situația economică pentru a aplica echitabil măsuri de austeritate, dar nu intervine asupra reglementărilor specifice celor trei autorități, respectiv asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2007, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009. Prin urmare, dreptul autorităților administrative autonome de a-și decide ulterior majorarea nivelului salarizării nu este afectat.

130. În concluzie, critica de neconstituționalitate invocată cu privire la lipsa caracterului temporal nu poate fi reținută, întrucât autoritățile administrative autonome nu au o lege-cadru a salarizării. Personalul autorităților autonome ce fac obiectul legii criticate nu reprezintă personal salariat din bugetul public, întrucât ASF, ANRE, ANCOM se finanțează din venituri proprii.

131. La ambele dosare, Societatea Enigma-System. Net — S.R.L. din București și Sindicatul ASF din București au depus, în calitate de *amicus curiae*, înscrisuri prin care, în esență, solicită admiterea obiecției de neconstituționalitate.

132. Curtea, având în vedere că obiectul celor două sesizări îl constituie dispoziții ale aceluiași act normativ, în temeiul art. 139 din Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992, a dispus, din oficiu, conexarea Dosarului nr. 4.057A/2025 la Dosarul nr. 4.029A/2025, care a fost primul înregistrat.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților, președintelui Senatului și Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

133. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum este menționat în actele de sesizare, îl constituie Legea privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, adoptată prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședința comună. Examinând criticile de neconstituționalitate, Curtea constată că obiectul sesizării îl constituie Legea privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. 1 alin. (1)-(8) și ale art. 2 alin. (1), (2) și (6) din aceasta. Legea criticată are următorul conținut:

„Art. 1. — (1) Până la data de 30 octombrie 2025 conducerile executive ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, Autorității de Supraveghere Financiară și Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații vor prezenta în cadrul comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și Camera Deputaților, un raport care să prevadă o nouă organigramă a autorităților, respectând prevederile stabilite la alin. (2)-(8), precum și o notă de informare către Guvern.

(2) Aprobarea noilor organigrame ale instituțiilor prevăzute la alin. (1) se realizează cu reducerea cu 10% a posturilor de specialitate și cu 30% a posturilor din structurile care oferă suport administrativ, logistic și operațional pentru desfășurarea activității principale, de specialitate, prevăzute în organigramele și statele de funcții la data de 1 ianuarie 2025.

(3) Până la data de 31 decembrie 2028, membrii Comitetului de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, președintele și vicepreședinții Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nu beneficiază de bonusuri sau prime.

(4) Reducerea numărului de posturi se realizează în baza unei analize funcționale efectuate de către fiecare dintre autoritățile prevăzute la alin. (1) asupra structurii organizatorice existente, urmărindu-se cu prioritate identificarea suprapunerilor de atribuții, a redundanțelor și a compartimentelor ce au o contribuție redusă în îndeplinirea obiectului de activitate specific autorității.

(5) Organigramele autorităților autonome prevăzute la alin. (1) se realizează cu respectarea regulilor cu privire la normativul de personal, conform dispozițiilor art. XLVII alin. (4) din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare, precum și a următoarelor criterii:

a) numărul posturilor din structurile organizatorice care asigură suportul autorităților autonome reprezintă cel mult 20% din numărul total de posturi;

b) este interzisă includerea unor posturi care nu au corespondent în Clasificarea ocupațiilor din România (COR);

c) atribuțiile posturilor de directori generali nu pot dubla activitatea prestată de vicepreședinți.

(6) Personalul cu funcții de conducere, eliberat din funcția de conducere deținută, ca urmare a reorganizării, beneficiază de drepturile prevăzute de lege. Dacă nu există o funcție de conducere vacantă corespunzătoare postului ocupat, acesta poate ocupa o funcție de execuție care corespunde studiilor și vechimii în specialitatea funcționarului de conducere.

(7) Modificarea organigramelor autorităților prevăzute la alin. (1), prin crearea unor noi posturi sau reînființarea posturilor, reduse ca urmare a aplicării dispozițiilor alin. (2), se va face cu respectarea criteriilor generale prevăzute la alin. (5) și a dispozițiilor legale aplicabile.

(8) Până la data de 30 octombrie 2025 conducerile executive ale autorităților prevăzute la alin. (1) vor prezenta un raport în cadrul comisiilor parlamentare de buget-finanțe și muncă reunite și o notă de informare către Guvern cu o grilă de salarizare care să prevadă o reducere de 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de 1 iulie 2025.

(9) Începând cu data la care vor intra în vigoare noile organigrame, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026, pentru membrii Comitetului de Reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, membrii Consiliului Autorității de Supraveghere financiară și președintele și vicepreședinții Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, nivelul brut al salariului/remunerației/indemnizației, după caz, se reduce cu 30% față de nivelul înregistrat în luna iulie 2025.

(10) Valoarea cumulată a bonusurilor/primelor anuale ale membrilor Comitetului de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară și președintelui și vicepreședinților Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nu poate depăși un quantum egal cu nivelul a de două ori quantumul brut lunar al indemnizației stabilite de lege pentru funcția de ministru.

Art. 2. — (1) În vederea asigurării transparenței instituționale, autoritățile autonome prevăzute la art. 1 publică pe site-ul propriu organigrama, nivelul remunerațiilor și indemnizațiilor totale aferente calității de membru al Consiliului Comitetului și grilele de salarizare ale personalului.

(2) Noile state de funcții și niveluri de salarizare stabilite conform art. 1 alin. (1)-(4) și (8)-(10) se aplică începând cu data la care vor intra în vigoare noile organigrame, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026.

(3) Serviciul suport din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, Autorității de Supraveghere Financiară și Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații se referă la totalitatea funcțiilor care oferă suport administrativ, logistic și operațional pentru desfășurarea activității principale, de specialitate, ale instituțiilor, denumite funcții suport.

(4) Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător și funcțiilor suport care fac parte dintr-un serviciu care nu este considerat suport.

(5) Prin act administrativ emis de conducătorul autorității autonome se identifică compartimentele și funcțiile suport, pe baza regulamentelor proprii de organizare și funcționare și al altor reglementări aplicabile.

(6) Prin act administrativ emis de conducătorul autorității autonome, personalul va fi reîncadrat pe funcții, în baza organigramelor și statelor de funcții aprobate conform art. 1 și alin. (4)-(7).

(7) Conducătorii autorităților autonome prevăzute la alin. (1) vor stabili, prin consultare cu sindicatele și/sau reprezentanții salariaților, o procedură internă prin care se aplică criteriile minimale aplicabile pentru încetarea raporturilor de muncă ale personalului disponibilizat ca urmare a aplicării măsurilor de reorganizare, inclusiv ordinea de prioritate, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare referitoare la concediere.

Art. 3. — (1) În subordinea președintelui, prim-vicepreședintelui și vicepreședinților din cadrul autorităților administrative autonome prevăzute la art. 1 se poate organiza și poate funcționa câte un cabinet, constituit drept compartiment organizatoric distinct, cuprins în organigrama autorității, care poate cuprinde funcțiile prevăzute prin statut de funcții al autorității pentru compartimentele suport și/sau de specialitate.

(2) Cabinetele prevăzute la alin. (1) au un număr de maxim 3 posturi, cuprinse în organigrama autorității.”

134. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (3) privind statutul de drept, ale art. 1 alin. (5) privind obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, ale art. 41 privind dreptul la muncă, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 114 privind angajarea răspunderii Guvernului, ale art. 117 alin. (3) privind înființarea autorităților administrative autonome prin lege organică și ale art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

135. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38, și Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

136. Cu privire la titularul dreptului de sesizare, Curtea constată că atât obiecția care formează obiectul Dosarului nr. 4.029A/2025, cât și cea care formează obiectul Dosarului nr. 4.057A/2025 îndeplinesc condiția de admisibilitate, prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, fiind formulate de un număr de 28 de senatori aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, respectiv de un număr de 57 de deputați, aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, Grupului parlamentar al S.O.S. România și Grupului parlamentar al Partidului Oamenilor Tineri. Astfel, potrivit art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, un număr de peste 25 de senatori sau un număr de peste 50 de deputați au dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*.

137. Cu privire la termenul de sesizare, Curtea reține că, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a)

teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

138. Legea criticată a fost adoptată prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună. În cadrul acestei proceduri a fost depusă o moțiune de cenzură, care a fost dezbătută în data de 7 septembrie 2025, fiind înregistrate 120 de voturi pentru moțiune și un vot împotriva moțiunii, astfel că nu a întrunit majoritatea de voturi necesară pentru adoptare. Potrivit art. 114 alin. (3) din Constituție, dacă Guvernul nu a fost demis, proiectul de lege prezentat se consideră adoptat. În aceste condiții, legea astfel adoptată a fost depusă, în aceeași zi, la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, iar la 9 septembrie 2025 a fost comunicată Președintelui României în vederea promulgării. Curtea Constituțională a fost sesizată în data de 8 septembrie 2025, respectiv 9 septembrie 2025 cu prezenta obiecție de neconstituționalitate. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de protecție stabilit de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel că aceasta este admisibilă.

139. Cu privire la obiectul sesizărilor, Curtea constată că acestea vizează o lege nepromulgată, și anume Legea privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, care poate forma obiectul controlului de constituționalitate prevăzut de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

140. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Analiza criticilor de neconstituționalitate extrinsecă

(2.1.1.) Critica raportată la art. 114 alin. (1) din Constituție

141. Autorii obiecției susțin, în esență, că nu rezultă cu claritate nici existența unei urgențe, nici necesitatea ca reglementarea să fie adoptată cu maximă celeritate. De asemenea, acțiunea Guvernului de a-și angaja răspunderea în fața Parlamentului pentru proiectul de lege criticat reprezintă o imixtiune a acestuia în sfera atribuțiilor rezervate Parlamentului, respectiv cele privitoare la exercitarea de către acesta a controlului parlamentar pe care îl are cu privire la activitatea desfășurată de către cele trei autorități autonome menționate. Totodată, din perspectiva măsurilor propuse de legea criticată, se susține utilizarea abuzivă a procedurii prevăzute la art. 114 din Constituție, având în vedere că acestea presupun unele atingeri aduse drepturilor persoanelor care activează în cadrul celor trei autorități.

142. Referitor la aceste critici, Curtea constată că, în jurisprudența sa, a statuat că, potrivit art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție, Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării. Constituția prevede, totodată, două instrumente la dispoziția Guvernului, care îi permit să intre în sfera de reglementare primară a relațiilor sociale, fie prin angajarea răspunderii sale în fața Parlamentului, în condițiile art. 114, fie prin emiterea de ordonanțe, respectiv ordonanțe de urgență, în condițiile art. 115. Câtă vreme utilizarea acestor instrumente se realizează în conformitate cu cadrul constituțional de referință, este respectat rolul Parlamentului, configurat de art. 61 din Constituție [Decizia nr. 29 din 29 ianuarie 2020, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 128 din 19 februarie 2020, paragraful 28, sau Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, 698 din 25 iulie 2025, paragraful 108].

143. Curtea a reținut că Guvernul își poate angaja răspunderea politică pentru un proiect de lege ce se consideră adoptat, dacă Guvernul nu a fost demis. Angajarea răspunderii este o procedură mixtă, de control parlamentar, întrucât permite inițierea unei mișcări de cenzură, și de legiferare, deoarece proiectul de lege în legătură cu care Guvernul își angajează răspunderea se consideră adoptat, dacă o asemenea mișcare nu a fost depusă sau, fiind inițiată, a fost respinsă. Prevederea constituțională nu distinge cu privire la natura proiectului de lege respectiv. Rezultă că acesta poate fi de natura legilor organice sau a legilor ordinare, cu excluderea legii constituționale de revizuire a Constituției, pentru care există o procedură specială, în cadrul căreia Guvernul nu poate avea calitatea de inițiator. A adăuga o altă restricție referitoare la aprobarea unei ordonanțe de urgență nu poate avea decât semnificația modificării textului constituțional al art. 114, ceea ce, de principiu, este inadmisibil. Când legea nu distinge, nici interpretul nu poate distinge, iar o normă constituțională nu poate fi modificată pe cale de interpretare. S-a mai arătat că art. 114 din Constituție instituie o procedură specifică de adoptare a legii, diferită de aceea reglementată de secțiunea a 3-a „Legiferarea” din capitolul 1 al titlului III din Constituție, justificată prin aceea că „Riscul căderii Guvernului compensează transformarea proiectului în lege, eludând procedura legislativă parlamentară” (Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998, Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, precitată, paragraful 110).

144. Curtea a constatat că recurgerea la procedura angajării răspunderii Guvernului nu poate fi realizată oricum și în orice condiții, deoarece această modalitate de legiferare reprezintă, într-o ordine firească a mecanismelor statului de drept, o excepție. Decizia Guvernului de a-și angaja răspunderea nu poate fi animată exclusiv de elemente de oportunitate, ci de urgența reglementării domeniului vizat. Or, urgența reglementării se află în legătură directă cu evitarea/prevenirea unei situații iminente sau cel puțin actuale de pericol, fiind indisolubil legată de existența unei situații de fapt ce nu poate fi depășită prin apelarea la procedurile legislative obișnuite. Este adevărat că procedura angajării răspunderii Guvernului nu necesită existența unei situații extraordinare pe care să o rezolve, pentru că, în acest caz, se utilizează un alt instrument legislativ, și anume ordonanța de urgență, însă ea trebuie să se subsumeze unei situații care, fără a fi extraordinară, implică o rezolvare ce nu poate fi amânată. O asemenea abordare se impune pentru că angajarea răspunderii Guvernului presupune ocolirea dezbaterii parlamentare, cu alte cuvinte, limitarea rolului Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării. De altfel, legiuitorul constituant, reglementând procedura prevăzută de art. 114 din Constituție, a acceptat o asemenea limitare, fără însă a o echivala cu o procedură de legiferare obișnuită. Prin urmare, o asemenea procedură poate fi folosită în mod temperat și moderat și doar în condițiile unei nevoi stringente de reglementare, fără ca aceasta să presupună și o situație extraordinară (Decizia nr. 28 din 29 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 28 februarie 2020, paragraful 72, Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, precitată, paragraful 129).

145. Aplicând aceste considerente de principiu în cauză, Curtea constată că obiectul de reglementare al legii criticate îl constituie eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, și anume Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (denumită în continuare ANRE), Autoritatea

de Supraveghere Financiară (denumită în continuare ASF) și Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM), care funcționează ca autorități administrative autonome sub control parlamentar, în baza actelor normative proprii de organizare și funcționare, finanțate integral din venituri proprii. În expunerea de motive a legii se arată că, potrivit Recomandării Consiliului Uniunii Europene din 3 aprilie 2020 în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România (2020/C 116/01), România trebuie să pună în aplicare în mod riguros măsurile necesare pentru corectarea deficitului bugetar excesiv. Prin Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 27 octombrie 2023, s-a instituit în sarcina autorităților autonome care se află în coordonarea Parlamentului datoria de a vira o taxă specială, în temeiul art. XLIV alin. (1), după cum urmează: *„Începând cu data de 1 ianuarie 2024, agențiile/autoritățile/instituțiile autonome care se află în coordonarea/subordonarea Parlamentului României și sunt autonome din punct de vedere funcțional și financiar datorează anual o taxă specială în procent de 80% din excedentul bugetar, dar nu mai puțin de 33% din valoarea veniturilor curente obținute ca urmare a încasării tarifelor/taxelor, indiferent de denumirea acestora și de modul de reglementare, pentru activitatea curentă desfășurată sau rezultate din colectarea unor taxe/tarife ca urmare a exercitării funcțiilor de reglementare/control/prestări servicii/autorizări.”* Totodată, se mai arată în Expunerea de motive că, în punerea în aplicare a acestei obligații legale, autoritățile autonome se raportează la excedentul bugetar, cu condiția ca taxa să nu reprezinte mai puțin de 33% din valoarea veniturilor pentru activitatea curentă. Așadar, capacitatea acestor autorități de a susține îndeplinirea acestei datorii este în strânsă corelare cu nivelul de eficiență a autorităților, pentru a se asigura sustenabilitatea financiară a României.

146. În ceea ce privește criticile referitoare la condiția urgenței în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea, precum și necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate, consacrate de normele constituționale de referință, astfel cum au fost interpretate în jurisprudența Curții Constituționale, anterior citată, Curtea constată că aspectele învederate în expunerea de motive întrunesc elementele necesare calificării lor ca fiind o situație urgentă care să impună adoptarea măsurilor conținute în legea criticată, având în vedere asigurarea sustenabilității financiare a României. Decizia Guvernului de a-și angaja răspunderea reprezintă o măsură luată *in extremis*, având în vedere necesitatea corectării deficitului bugetar excesiv.

147. Cu privire la critica referitoare la faptul că legea nu s-ar aplica imediat, Curtea constată că, în realitate, legea intră în vigoare la 3 zile de la publicarea sa în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 78 din Constituție. Însă anumite măsuri reglementate — cum sunt cele prevăzute de art. 2 alin. (2) referitoare la noile state de funcții și niveluri de salarizare — se aplică începând cu data la care vor intra în vigoare noile organigrame, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026. Or, aceste termene mai lungi au fost instituite ținând cont că reducerea posturilor nu este o măsură de aplicare imediată, iar destinatarii acestor norme trebuie să aibă suficient timp pentru ducerea la îndeplinire a noilor dispoziții legale. Astfel, în cuprinsul legii criticate au fost prevăzute date ulterioare de implementare, în considerarea unor aspecte raționale necesar a fi avute în vedere pentru buna aplicare a legii.

148. De asemenea, Curtea reține că angajarea succesivă a răspunderii Guvernului în aceeași zi, în ședințe diferite ale Parlamentului, asupra a 5 proiecte de legi nu este interzisă nici expres și nici implicit de Constituție, astfel că o asemenea situație nu prezintă relevanță constituțională prin prisma art. 114 din Constituție, ci reflectă un aspect tehnic al modului de organizare a activității Parlamentului, care ține de autonomia regulamentară a acestuia.

149. Prin urmare, Curtea constată că este neîntemeiată critica de neconstituționalitate raportată la art. 114 din Constituție.

(2.1.2.) Critica raportată la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție

150. Autorii obiecției susțin, în esență, că instrumentul de motivare al actului normativ este prezent doar în mod formal, fără să conțină o veritabilă argumentare a soluțiilor legislative propuse, și că, în fapt, lipsește orice argument privitor la impactul preconizat al actului normativ.

151. Cu privire la această critică, Curtea reține că, în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 238 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 28 iulie 2020, paragraful 36, Decizia nr. 564 din 8 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 630 din 17 iulie 2020, paragraful 44, Decizia nr. 908 din 16 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 27 ianuarie 2021, paragraful 100), a constatat că, de principiu, nu poate exercita un control de constituționalitate al expunerilor de motive ale diverselor legi adoptate, întrucât expunerea de motive și, cu atât mai puțin, modul său de redactare nu au consacrat constituțională. De asemenea, controlul de constituționalitate vizează legea, și nu opțiuni, dorințe sau intenții cuprinse în expunerea de motive a legii și, prin urmare, Curtea nu are competența să exercite un control de constituționalitate asupra modului de redactare a expunerii de motive concepute de deputați, senatori sau Guvern (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 678 din 29 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 946 din 15 octombrie 2020, paragraful 97).

152. Așadar, Curtea constată că nu poate fi primită critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece nu are competența să exercite un control de constituționalitate asupra modului de redactare a expunerii de motive a legii concepute de Guvern.

(2.2.) Analiza criticilor de neconstituționalitate intrinsecă
(2.2.1.) Critica raportată la art. 117 alin. (3) și art. 147 alin. (4) din Constituție

153. Autorii obiecției susțin, în esență, că legea criticată încalcă autonomia autorităților administrative autonome, ceea ce contravine dispozițiilor art. 117 alin. (3) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție.

154. Referitor la această critică, Curtea reține că, potrivit prevederilor art. 117 alin. (3) din Constituție, autoritățile administrative autonome se pot înființa prin lege organică. Obiectul de reglementare al legii criticate îl constituie eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, și anume ANRE, ASF și ANCOM, care funcționează ca autorități administrative autonome sub control parlamentar, în baza actelor normative proprii de organizare și funcționare, finanțate integral din venituri proprii. Modificările legislative preconizate vizează, în esență: obligația conducerilor executive ale ANRE, ASF și ANCOM de a prezenta în cadrul comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și Camera Deputaților, un raport care să prevadă o nouă organigramă a autorităților [art. 1 alin. (1)]; reducerea cu 10% a posturilor de specialitate și cu 30% a posturilor din structurile care oferă

suport administrativ, logistic și operațional [art. 1 alin. (2)]; interdicția conducerilor executive ale ANRE, ASF și ANCOM de a beneficia de prime și bonusuri până la 31 decembrie 2028 [art. 1 alin. (3)]; obligația ca noile organigrame să respecte regulile prevăzute la art. XLVII alin. (4) din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare, precum și următoarele criterii: a) numărul posturilor din structurile organizatorice care asigură suportul autorităților autonome reprezintă cel mult 20% din numărul total de posturi; b) este interzisă includerea unor posturi care nu au corespondent în Clasificarea ocupațiilor din România (COR); c) atribuțiile posturilor de directori generali nu pot dubla activitatea prestată de vicepreședinți [art. 1 alin. (5)]; obligația conducerilor executive ale ANRE, ASF și ANCOM de a prezenta în cadrul comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și Camera Deputaților, un raport cu o grilă de salarizare care să prevadă o reducere de 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de 1 iulie 2025 [art. 1 alin. (8)]; aplicarea noilor state de funcții și niveluri de salarizare începând cu data la care vor intra în vigoare noile organigrame, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2026 [art. 2 alin. (2)]; reîncadrarea personalului pe funcții, prin act administrativ emis de conducătorul autorității autonome, în baza noilor organigrame și statelor de funcții aprobate [art. 2 alin. (2)].

155. În ceea ce privește statutul juridic al acestor autorități, din analiza actelor normative de înființare, reiese că ANRE [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 337 din 18 mai 2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare], ASF [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 21 decembrie 2012, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 23 aprilie 2013, cu modificările și completările ulterioare] și ANCOM [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 din 19 martie 2009, aprobată prin Legea nr. 113/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 22 iunie 2010, cu modificările și completările ulterioare] sunt autorități administrative autonome, cu personalitate juridică, aflate sub control parlamentar, înființate în temeiul art. 117 alin. (3) din Constituție.

156. Astfel, potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, ANRE este independentă decizional, organizatoric și funcțional. Potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, ASF este independentă și autofinanțată. Potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009, ANCOM este independentă decizional, organizatoric și funcțional față de celelalte autorități publice.

157. Curtea reține că normele europene impun obligația statelor membre de a garanta independența autorității naționale de reglementare în domeniul energiei [Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE], independența autorității naționale de reglementare în domeniul financiar

[Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE] și independența autorității naționale de reglementare în domeniul comunicațiilor [a se vedea Directiva (UE) 2018/1972 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice]].

158. Potrivit normelor invocate, independența autorităților de reglementare se manifestă sub trei aspecte: decizional, organizatoric și funcțional. Referitor la independența decizională, Curtea observă că aceasta vizează asigurarea unei imparțialități în luarea deciziilor de reglementare de către autoritatea respectivă. Independența funcțională se referă la lipsa oricăror ingerințe din partea executivului în funcționarea autorității și neacceptarea instrucțiunilor directe din partea vreunei entități publice ori private în îndeplinirea atribuțiilor. Independența organizatorică vizează atribuția conducătorilor autorităților de reglementare de a stabili reguli de organizare a autorității de reglementare, inclusiv de a stabili organigrama acesteia.

159. Curtea reține că președinții celor trei autorități de reglementare aprobă, prin decizie internă, structura organizatorică, statul de funcții și numărul de posturi ale ANRE, ASF și ANCOM. În acest sens sunt dispozițiile art. 7 alin. (1) și ale art. 4 alin. (17) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 și dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. f) și m) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009. Aceste norme reprezintă consacrarea, în actele normative de organizare și funcționare a celor trei autorități administrative, a independenței organizatorice prevăzute de legiuitorul național și european a autorităților de reglementare, ca parte a autonomiei acestora, consacrată de art. 117 alin. (3) din Constituție.

160. Curtea constată că dispozițiile legii criticate nu afectează obligația conducătorilor autorităților de reglementare de a stabili organigrama și celelalte reguli de organizare și funcționare a autorității de reglementare, ci doar instituie criterii pentru reducerea numărului de posturi, pe de o parte, și pentru reducerea nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului, pe de altă parte. Astfel, autonomia autorităților administrative, înființate în temeiul art. 117 alin. (3) din Constituție, nu reprezintă un concept absolut, iar activitatea și funcționarea acestor entități sunt stabilite de legiuitorul organic. Fără să aducă atingere esenței atributului decizional al conducerii autorității autonome — parte a independenței organizatorice —, legiuitorul stabilește doar procente de reducere a numărului de posturi, precizând la art. 1 alin. (4) din legea criticată că această reducere se realizează în baza unei analize funcționale efectuate de către ANRE, ASF și ANCOM asupra structurii organizatorice existente, urmărindu-se cu prioritate identificarea suprapunerilor de atribuții, a redundanțelor și a compartimentelor ce au o contribuție redusă în îndeplinirea obiectului de activitate specific autorității. Astfel, analiza fundamentată cu privire la eficiența și eficacitatea resursei umane existente va fi realizată, potrivit dispozițiilor criticate, de conducerea autorităților administrative autonome.

161. Totodată, dând expresie statutului juridic de autorități administrative autonome aflate sub control parlamentar, art. 1 alin. (1) și (8) din legea criticată instituie obligația conducerilor executive ale celor trei autorități administrative autonome de a prezenta în fața Comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și din Camera Deputaților, respectiv în fața Guvernului, a unor rapoarte, respectiv a unor note de informare cu privire la modificarea organigramelor și grilelor de salarizare în acord cu cerințele stabilite de legea criticată.

162. Prin urmare, Curtea constată că măsurile legislative referitoare la reducerea de posturi și la reducerea nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului, măsuri stabilite prin legea criticată, nu afectează autonomia autorităților administrative. Așadar, Curtea constată că este neîntemeiată critica de neconstituționalitate raportată la art. 117 alin. (3) din Constituție.

163. Cât privește critica raportată la art. 147 alin. (4) din Constituție, Curtea constată că aceasta nu poate fi primită, întrucât este nemotivată.

(2.2.2.) Critica raportată la art. 16 alin. (1) din Constituție

164. Autorii obiecției susțin, în esență, că măsurile de reducere a personalului, a salariilor, precum și celelalte măsuri impuse prin legea criticată se aplică exclusiv ANRE, ASF și ANCOM, deși toate autoritățile administrative autonome existente la nivel național sunt reglementate în baza aceluiași cadru constituțional, aflându-se astfel în situații juridice similare, de exemplu Banca Națională a României și Consiliul Național al Audiovizualului, ceea ce instituie discriminări între persoane aflate în situații similare.

165. Cu privire la aceste critici, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a reținut că drepturile și libertățile fundamentale se aplică și persoanelor juridice, în măsura în care prin intermediul acestora cetățenii își exercită un drept constituțional (a se vedea în acest sens Decizia nr. 35 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996). De asemenea, Curtea a reținut prin mai multe decizii (Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, Decizia nr. 40 din 29 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 16 martie 2004, Decizia nr. 1.360 din 27 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 15 decembrie 2009, sau Decizia nr. 498 din 10 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 28 iunie 2012) că exigențele unor drepturi sau libertăți fundamentale se aplică și în privința persoanelor juridice. În consecință, exigențele și garanțiile rezultate din drepturile și libertățile fundamentale reglementate prin Constituție sunt aplicabile și în privința persoanelor juridice, în măsura în care conținutul lor normativ este compatibil cu natura, specificul și particularitățile care caracterizează regimul juridic al persoanei juridice (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015, paragraful 27).

166. Or, faptul că dispozițiile legii criticate — cu privire la reducerea numărului de posturi, pe de o parte, și la reducerea nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului, pe de altă parte — se aplică doar personalului ANRE, ASF și ANCOM nu conduce la discriminări, de natură să contravină dispozițiilor art. 16 din Constituție, între personalul acestor autorități și personalul celorlalte autorități administrative autonome, având în vedere cadrul legislativ special aplicabil fiecăreia dintre cele trei autorități de reglementare.

167. Astfel, potrivit art. 7 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, prin excepție de la prevederile Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, salarizarea personalului ANRE și celelalte drepturi de personal se stabilesc prin negociere în cadrul contractului colectiv de muncă la nivelul ANRE și al contractului individual de muncă. Potrivit art. 15 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, Consiliul ASF hotărăște nivelul remunerării membrilor săi și a personalului angajat, cu luarea în considerare a nivelului remunerației acordate unor poziții și funcții similare din piața financiară. Potrivit art. 18

alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009, salarizarea personalului ANCOM și celelalte drepturi de personal se stabilesc exclusiv în condițiile Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, prin negociere în cadrul contractului colectiv de muncă la nivelul ANCOM și al contractului individual de muncă, în limitele bugetului de venituri și cheltuieli, prevederile actelor normative cu caracter general care vizează stabilirea drepturilor salariale colective sau individuale din sectorul bugetar nefiind aplicabile.

168. Așa cum a statuat Curtea Constituțională în mod constant în jurisprudența sa, principiul egalității în fața legii, consacrat prin art. 16 din Constituție, presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

169. Or, personalul ANRE, ASF și ANCOM nu este în aceeași situație juridică — din perspectiva specificului reglementării elementelor raportului de muncă, în special a salarizării — cu personalul altor autorități administrative autonome. Prin urmare, critica raportată la dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție este neîntemeiată.

170. Referitor la critica potrivit căreia între data prestabilită — 1 iulie 2025 — și data aplicării dispozițiilor criticate — 1 ianuarie 2026 —, pot interveni situații generate de aplicarea unor norme legale sau dispoziții din contractele de muncă în vigoare, de natură să determine modificarea nivelului salarial al personalului vizat de această dispoziție normativă, Curtea constată că aceasta nu poate fi primită. Astfel, aspectele criticate vizează interpretarea și aplicarea legii, ce nu pot fi cenzurate pe calea controlului de constituționalitate, întrucât nu pun în discuție exigențe de natură constituțională subsumate drepturilor sau libertăților fundamentale.

(2.2.3.) Critica raportată la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție

171. Autorii obiecției susțin, în esență, că dispozițiile art. 1 alin. (6) din legea criticată prevăd obligația conducerilor celor trei autorități de a prezenta un raport, respectiv o notă de informare, prin care să se detalieze o nouă grilă de salarizare care să prevadă o reducere salarială a personalului, fără însă a reglementa demersul ulterior care ar trebui realizat pentru modificarea raporturilor de muncă ale personalului.

172. Cu privire la aceste critici, Curtea reține că legea criticată are ca obiect de reglementare eficientizarea activității ANRE, ASF și ANCOM, stabilind criterii pentru reducerea numărului de posturi, pe de o parte, și pentru reducerea nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului, pe de altă parte. În vederea aplicării măsurilor prevăzute de legea criticată și ținând cont de statutul ANRE, ASF și ANCOM de autorități administrative autonome, aflate sub control parlamentar, prin aceasta s-a instituit obligația conducerilor executive ale ANRE, ASF și ANCOM de a prezenta în cadrul comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și Camera Deputaților, un raport care să prevadă o nouă organigramă a autorităților [art. 1 alin. (1)]. De asemenea, s-a prevăzut obligația conducerilor executive ale ANRE, ASF și ANCOM de a prezenta în cadrul comisiilor parlamentare reunite de buget-finanțe și muncă, din Senat și Camera Deputaților, un raport cu o grilă de salarizare care să prevadă o reducere de 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de 1 iulie 2025 [art. 1 alin. (8)].

173. Curtea reține că, urmare a noii organigrame și a aplicării noilor state de funcții, art. 2 alin. (2) din legea criticată a prevăzut că reîncadrarea personalului pe funcții se face prin act administrativ emis de conducătorul autorității autonome. Însă,

actele administrative emise de conducătorii ANRE, ASF și ANCOM în aplicarea dispozițiilor de lege criticate nu fac parte din obiectul de reglementare al legii criticate, iar controlul acestora nu intră în sfera de atribuții ale Curții Constituționale.

174. Cât privește susținerea potrivit căreia sintagma „o grilă de salarizare care să prevadă o reducere de 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului în statele de funcții la data de 1 iulie 2025” este lipsită de claritate și previzibilitate, Curtea constată că această susținere vizează chestiuni de interpretare și aplicare a legii, iar nu de constituționalitate.

(2.2.4.) Critica raportată la art. 41 și art. 53 din Constituție

175. Autorii obiecției susțin, în esență, că măsurile dispuse prin legea criticată constituie restrângeri ale exercițiului unor drepturi fundamentale (dreptul la muncă, la salariu echitabil), fără însă a respecta condițiile prevăzute de art. 53 din Constituție, astfel că acestea sunt neconstituționale.

176. Cu privire la aceste critici, Curtea reține că, în jurisprudența sa referitoare la interpretarea art. 41 alin. (1) din Constituție, a constatat că dreptul la muncă, la alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă vizează posibilitatea oricărei persoane de a exercita profesia sau meseria pe care o dorește, în anumite condiții stabilite de legiuitor, și nu vizează obligația statului de a garanta accesul tuturor persoanelor la toate profesiile; alegerea profesiei și a meseriei presupune, înainte de toate, pregătirea și calificarea corespunzătoare în vederea exercitării acestora, iar această libertate este condiționată de îndeplinirea unor criterii legale justificate de specificul profesiei, al meseriei ori al locului de muncă (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 287 din 17 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 806 din 16 august 2022, paragraful 15, sau Decizia nr. 521 din 5 octombrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1043 din 17 noiembrie 2023, paragraful 56).

177. Curtea reține că prin dispozițiile art. 1 alin. (1)-(4) și (6)-(8) și ale art. 2 alin. (2) din legea supusă controlului de constituționalitate nu se îngrădește dreptul la muncă al personalului ANRE, ASF și ANCOM, ci se instituie criterii pentru reducerea numărului de posturi, pe de o parte, și pentru reducerea nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor acestui personal, pe de altă parte.

178. Astfel, textele criticate nu dispun încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE, ASF și ANCOM, ci dispun o reorganizare prin reducerea numărului de posturi, precum și reducerea cu 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului ANRE, ASF și ANCOM.

179. Curtea constată că soluția legislativă de reorganizare a ANRE, ASF și ANCOM prin reducerea numărului de posturi nu este *per se* neconstituțională. Atâta vreme cât legiuitorul instituie criterii obiective pe baza cărora se decide reorganizarea, precum și garanții pentru personalul afectat de măsurile criticate, soluția legislativă criticată este constituțională.

180. Cu privire la reducerea numărului de posturi, Curtea reține că legea criticată prevede că această decizie se ia în baza unei analize funcționale efectuate de către ANRE, ASF și ANCOM asupra structurii organizatorice existente, urmărindu-se cu prioritate identificarea suprapunerilor de atribuții, a redundanțelor și a compartimentelor ce au o contribuție redusă în îndeplinirea obiectului de activitate specific autorității. Astfel, analiza fundamentată cu privire la eficiența și eficacitatea resursei umane existente va fi realizată, potrivit dispozițiilor criticate, de conducerea executivă a celor trei autorități administrative autonome — ANRE, ASF și ANCOM.

181. Totodată, noile organigrame ale celor trei autorități autonome se realizează cu respectarea regulilor cu privire la normativul de personal, conform dispozițiilor art. XLVII alin. (4)

din Legea nr. 296/2023, precum și a următoarelor criterii: a) numărul posturilor din structurile organizatorice care asigură suportul autorităților autonome reprezintă cel mult 20% din numărul total de posturi; b) este interzisă includerea unor posturi care nu au corespondent în Clasificarea ocupațiilor din România (COR); c) atribuțiile posturilor de directori generali nu pot dubla activitatea prestată de vicepreședinți.

182. De asemenea, potrivit art. 2 alin. (5) din legea criticată, prin act administrativ emis de conducătorul autorității autonome se identifică compartimentele și funcțiile-suport, pe baza regulamentelor proprii de organizare și funcționare și a altor reglementări aplicabile.

183. Tot ca o garanție a măsurilor preconizate de legea criticată, art. 2 alin. (7) din aceasta prevede consultarea cu sindicatele și/sau cu reprezentanții salariaților, conducătorii ANRE, ASF și ANCOM având obligația să stabilească o procedură internă prin care se aplică criteriile minime aplicabile pentru încetarea raporturilor de muncă ale personalului disponibilizat ca urmare a aplicării măsurilor de reorganizare, inclusiv ordinea de prioritate, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare referitoare la concediere.

184. De asemenea, referitor la dispozițiile art. 1 alin. (6) din legea criticată — potrivit cărora personalul cu funcții de conducere eliberat din funcția de conducere deținută ca urmare a reorganizării beneficiază de drepturile prevăzute de lege — Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, dispozițiile legii criticate se aplică doar cu respectarea mandatelor funcțiilor de conducere în curs. Astfel, Curtea a constatat, prin Decizia nr. 908 din 16 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 27 ianuarie 2021, paragrafele 94 și 95, că, din perspectiva aplicării legii în timp, dispozițiile legii noi care modifică regimul juridic al unor mandate, indiferent că acestea sunt legale sau constituționale (prin modificarea autorității de numire/a condițiilor de numire, prin redimensionarea duratei mandatului prin micșorare sau prin mărire, prin instituirea/modificarea unor cauze de încetare a mandatului), nu se pot aplica mandatelor în curs. Așadar, ținând cont de această jurisprudență, nici dispozițiile legii criticate nu pot conduce la încetarea mandatelor funcțiilor de conducere în curs.

185. Prin urmare, Curtea constată că legea instituie atât criterii obiective pe baza cărora se face reorganizarea celor trei autorități administrative autonome, cât și garanții efective pentru personalul afectat de reducerea numărului de posturi.

190. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

în numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea privind eficientizarea activității unor autorități administrative autonome, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. 1 alin. (1)-(8) și ale art. 2 alin. (1), (2) și (6) din aceasta, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 septembrie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

186. Referitor la reducerea cu 30% a nivelului salariilor de bază și/sau indemnizațiilor personalului ANRE, ASF și ANCOM, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, Legea fundamentală prevede în art. 41 alin. (2), printre drepturile salariaților la protecția socială a muncii, „instituirea unui salariu minim brut pe țară”, fără să garanteze un anumit quantum al salariului (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 129 din 14 martie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 18 august 2025). În acest sens, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, în acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, noțiunea de „bun”, consacrată de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nu este aplicabilă salariului care urmează să fie plătit în viitor, în virtutea distincției dintre dreptul persoanei de a continua să primească, în viitor, un salariu într-un anumit quantum și dreptul de a primi efectiv salariul convenit pentru perioada în care munca a fost prestată (a se vedea în acest sens, Decizia nr. 186 din 8 aprilie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 791 din 25 august 2025, paragraful 32).

187. Totodată, Curtea reține că modalitatea concretă în care se realizează procesul de reorganizare constituie o problemă de aplicare a legii în cazuri concrete, iar nu o problemă de constituționalitate a legii criticate prin care se dispune reorganizarea, art. 1 alin. (6) și art. 2 alin. (7) din aceasta folosind expres termenul de „reorganizare”. Astfel, în vederea asigurării dreptului efectiv de acces liber la justiție, persoanele care se consideră vătămate de actele administrative individuale, emise în temeiul legii criticate, pot formula acțiuni la instanța judecătorească, aceasta fiind singura competență să verifice legalitatea actului administrativ individual prin raportare la aspectele de legalitate care rezultă din analiza cadrului legislativ în vigoare.

188. Întrucât prin dispozițiile criticate nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale, Curtea reține că dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală nu au incidență în cauză.

189. În final, în ceea ce privește critica privind lipsa unei limitări temporale a aplicabilității măsurilor reglementate de legea criticată, Curtea constată că aceasta reprezintă o chestiune de opțiune legislativă ce nu poate fi cenzurată pe calea controlului de constituționalitate, întrucât nu pune în discuție exigențe de natură constituțională subsumate drepturilor sau libertăților fundamentale.

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea derogării în scopul cercetării științifice pentru unele specii de pești

Având în vedere Referatul de aprobare nr. DB/141.345 din 23.09.2025 al Direcției biodiversitate, ținând seama de Avizul Academiei Române nr. 337 din 6.08.2025,

luând în considerare prevederile art. 1 alin. (1) lit. c) din Procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatice, aprobată prin Ordinul ministrului mediului și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 203/14/2009,

în temeiul prevederilor art. 38 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Prin derogare de la prevederile art. 33 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare,

se aprobă capturarea, inventarierea și eliberarea ulterioară a unui număr de exemplare din diferite specii de pești, de pe raza ariilor naturale protejate: Valea Vâlsanului (ROSCI0268), Munții Făgăraș (ROSCI0122), Rezervația Naturală Valea Vâlsanului (cod 2125).

Nr. crt.	Speciile	Nr. exemplarelor	Stadiul de dezvoltare (ouă, larve imature, plantule sau adulți, pui, animale adulte)	Starea exemplarelor înaintea prelevării (vii, moarte, rănite, cu dizabilități)	Starea exemplarelor după prelevare (vii, moarte, rănite, cu dizabilități)
1	<i>Barbus meridionalis</i> (sin. <i>Barbus petenyi</i>)	300	Adulți și pui	Vii	Vii
2	<i>Cottus transsilvaniae</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii
3	<i>Eudontomyzon mariae</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii
4	<i>Romanogobio kesslerii</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii
5	<i>Romanogobio uranoscopus</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii
6	<i>Romanichthys valsanicola</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii
7	<i>Sabanejewia balcanica</i>	200	Adulți și pui	Vii	Vii

Art. 2. — (1) Derogarea se stabilește de la data intrării în vigoare a prezentului ordin până la data de 31 decembrie 2025.

(2) Capturarea exemplarelor din speciile de faună sălbatice prevăzute la art. 1 se realizează numai de către Fundația Centura Verde, denumită în continuare *titularul activității*, cu personal tehnic de specialitate, pentru atingerea obiectivelor de conservare a speciei *Romanichthys valsanicola* din cadrul proiectului „Aspretele trăiește”.

(3) Capturarea exemplarelor de pești de la art. 1 se va face folosind metode și mijloace legale, cu respectarea tehnicilor de capturare pentru evitarea rănirii exemplarelor de faună sălbatice, prevăzute de legislația națională în vigoare.

(4) Exemplarele prevăzute la art. 1 vor fi capturate temporar, monitorizate și eliberate în aceeași locație, fără vătămare. Pentru specia *Romanichthys valsanicola* de pe un număr de 15 exemplare se vor preleva probe biologice — mucus de pe suprafața corpului, utilizând metode neinvazive și o trusă științifică specializată, respectiv prin tamponarea corpului indivizilor folosind tampoane sterile medico-legale, cu scopul determinării codului de bare ADN al speciei.

(5) Titularul activității trebuie să respecte planurile de management, regulamentele și măsurile de management ale

ariilor naturale protejate în interiorul cărora își va desfășura activitatea de monitorizare a speciilor de pești.

(6) Este interzisă folosirea utilajelor care prezintă un grad de uzură ridicat sau pierderi de carburanți și/sau lubrifianti.

(7) Se vor folosi utilaje și mijloace de transport cu motoare performante, dotate cu atenuatoare de zgomot și capotaje în vederea încadrării în nivelul de zgomot admis, respectiv a limitării pe cât posibil a activităților generatoare de poluare fonică.

(8) Titularul activității se obligă să nu degradeze situl pentru care se aplică derogarea și va ține evidența tuturor categoriilor de deșeuri generate și a modului de eliminare a acestora.

(9) În cazul unor accidente/intervenții care produc prejudicii obiectivelor de conservare sau integrității siturilor se vor demara lucrări de refacere ecologică ce vor fi vizate de administrator — Agenția Națională pentru Mediu și Aree Protejate, iar refacerea ecologică se va face pe cheltuiala titularului activității.

(10) În cazul unui eveniment care pune în pericol mediul, se anunță imediat autoritățile pentru protecția mediului: Agenția Națională pentru Mediu și Aree Protejate, Garda Națională de Mediu, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

(11) Pentru activitățile prevăzute la alin. (3) se va solicita și obține autorizația de mediu pentru recoltare/capturare.

Art. 3. — (1) În termen de 7 zile de la data capturării, titularul activității are obligația să transmită direcției județene de mediu un raport asupra fiecărei acțiuni derulate în baza derogării obținute.

(2) Modelul raportului asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Direcția județeană de mediu transmite Agenției Naționale pentru Mediu și Aree Protejate și Ministerului Mediului, Apelor și

Pădurilor, în maximum 30 de zile de la data aplicării derogării, un raport referitor la rezultatele acestuia în baza datelor prevăzute la alin. (1).

Art. 4. — Controlul aplicării derogării se exercită de către personalul împuternicit din cadrul subunităților teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Elena Tudose,
secretar de stat

București, 26 septembrie 2025.
Nr. 2.451.

ANEXĂ

R A P O R T
asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute

— model —

Solicitant
Specia pentru care s-a acordat derogarea

Numărul exemplarelor
Stadiul de dezvoltare
Starea exemplarelor înainte de prelevare
Starea exemplarelor după prelevare
Locul de prelevare

Data prelevării
Mijloace, instalații și metode avute în vedere

Stocarea și destinația specimenelor

MOTIVUL RECOLTĂRII/DEROGĂRII

- ☐ În interesul protejării faunei și florei sălbatice, precum și al conservării habitatelor naturale
- ☐ Pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor, apelor și altor bunuri
- ☐ În interesul sănătății și al securității publice sau pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială ori economică, și pentru consecințe benefice de importanță fundamentală pentru mediu
- ☐ În scopuri de repopulare și reintroducere a acestor specii, precum și pentru operațiuni de reproducere necesare în acest scop
- ☐ Pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare
- (Atașați documentele care să justifice recoltarea exemplarelor în conformitate cu motivul derogării.)

Data
Semnătura

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 253

din 23 iunie 2025

Dosar nr. 747/1/2025

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Dumitrache	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Gianina Prelipcean	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 747/1/2025, este legal constituit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și art. 35 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare

sesizarea formulată de Tribunalul Ilfov — Secția civilă în Dosarul nr. 3.028/93/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă exceptarea drepturilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, prin mențiunea „în lipsa unor acorduri/înțelegeri tehnice”, are în vedere exceptarea de la plată doar prin existența sau invocarea pur formală a unui/unei acord/înțelegeri cu titlu general privind o anumită zonă de operațiuni sau aceste drepturi sunt exceptate doar în situația în care s-au acordat efectiv participantului ori acesta a beneficiat, în mod concret și probat cu raportare la participantul-reclamant, de drepturi materiale în baza unui/unei asemenea acord/înțelegeri?

5. Magistratul-asistent arată că la dosar au fost depuse raportul întocmit și un punct de vedere din partea pârâtului.

6. Președintele completului, doamna judecător Mariana Constantinescu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Ilfov — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 13 martie 2025, în Dosarul nr. 3.028/93/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

8. Sesizarea a fost înregistrată la 1 aprilie 2025 cu nr. 747/1/2025.

II. Normele legale incidente

9. Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, denumită în continuare *Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004*

„Art. 2. — (1) Personalul participant la misiuni în afara teritoriului statului român prevăzut la art. 1, denumit în continuare *personal*, beneficiază gratuit de drepturi de hrană și cazare.

(2) Hrănirea și cazarea personalului se asigură în conformitate cu prevederile acordurilor/înțelegerilor tehnice încheiate pentru participarea la misiune.

(3) În lipsa unor acorduri/înțelegeri tehnice, personalul beneficiază de o alocație valorică de 20 dolari SUA/zi/persoană și de cazare potrivit Hotărârii nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, cu modificările și completările ulterioare.”

III. Expunerea succintă a procesului

10. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Ilfov, reclamantul persoană fizică a solicitat în contradictoriu cu pârâții Ministerul Apărării Naționale și unitățile militare (...) obligarea pârâților la plata diurnei în valută reglementate de art. 1 alin. 1 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, pentru perioada misiunilor internaționale la care a participat, și a sumei pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere reglementate de art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, sume actualizate și indexate.

11. Ulterior, la 26 aprilie 2023, reclamantul a modificat cererea de chemare în judecată, solicitând obligarea pârâtului și la plata diurnei în valută de 35 dolari U.S.D./zi, a indemnizației valorice de hrană în cuantum de 20 dolari U.S.D./zi și a alocației valorice de cazare raportat la plafonul aplicabil potrivit Hotărârii Guvernului nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar.

12. Pârâții au formulat întâmpinare, prin care au invocat excepția lipsei de obiect, excepția lipsei de interes și excepția prescripției dreptului material la acțiune, iar pe fondul cauzei au solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

13. În cadrul soluționării acțiunii s-au dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și suspendarea cauzei.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea sesizării

14. Tribunalul Ilfov a reținut că sunt îndeplinite condițiile cumulative pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

15. Astfel, obiectul cererii de chemare în judecată vizează stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, prevăzut la alin. (1).

16. Chestiunea de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a unui capăt de cerere din prezenta cauză este reprezentată de acordarea drepturilor bănești cadrelor militare care au participat la misiuni externe, ce erau prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 și Hotărârea Guvernului nr. S-639/2008, respectiv modalitatea de determinare a condițiilor de acordare a drepturilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, reprezentând alocația valorică de hrană de 20 de dolari pe zi și alocația valorică de cazare, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 518/1995, raportat la exceptarea acordării acestor drepturi, pentru ipoteza existenței unor acorduri/înțelegeri tehnice privind o anumită zonă de operațiuni în care personalul Ministerului Apărării Naționale a participat la misiuni externe, și dacă invocarea formală a existenței unor astfel de acorduri/înțelegeri este suficientă pentru a fi incidentă exceptarea prevăzută la art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 sau este necesar a fi făcută proba în concret, anume dacă personalul Ministerului Apărării Naționale, care a participat la misiuni externe, a beneficiat efectiv de aceste drepturi.

17. Cu privire la aceste drepturi, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu formează obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al completului de judecată

18. Instanța de trimitere nu a formulat niciun punct de vedere.

VI. Punctul de vedere al părților

19. Reclamantul a apreciat că sensul dispoziției legale regăsite la art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 este: „dacă personalul participant beneficiază în mod concret, efectiv, de achitarea drepturilor/componentelor materiale în baza acordurilor/înțelegerilor internaționale, atunci nu mai beneficiază de drepturile reglementate de art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004”, însă, dacă participantul (individualizat, concret) nu beneficiază în mod efectiv de componenta materială —

hrană, cazare, hrană suplimentară și acoperirea cheltuielilor zilnice diverse — prin primirea unor sume de bani de la organismul internațional conform acordului/înțelegerilor încheiate cu statul român, nu are importanță existența pur formală a unui/unei acord/înțelegeri în legătură cu o anumită zonă de operațiuni militare, sensul dispoziției legale de la art. 2 alin. (2) fiind: drepturile materiale (hrană, cazare, hrană suplimentară) să fi fost acordate efectiv către participant, aspect care se dovedește cu înscrisuri concrete, individualizate pe misiune, participant, drepturi acordate.

20. Interpretarea adecvată este circumscrisă condiției ca, numai dacă organismul internațional achită/pune la dispoziție în baza unui/unei acord/înțelegeri tehnic/tehnice drepturile compensatorii de hrană/cazare/diverse către reclamant, atunci statul român nu mai trebuie să achite drepturile prevăzute la art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 către participant.

21. Pârâții au arătat că drepturile la care face referire reclamantul au făcut tangențial obiectul unei sesizări, astfel încât nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

22. Față de conținutul întrebării adresate instanței supreme, nu a fost necesară consultarea instanțelor naționale cu privire la practica judiciară relevantă.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

23. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 38 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922 din 27 septembrie 2021, a respins, ca inadmisibilă, sesizarea privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, în sensul de a se stabili dacă drepturile bănești reglementate de aceste prevederi (diurna în valută și suma pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere) trebuie acordate de statul român necondiționat de plata acelorași drepturi de către organizațiile internaționale sub egida cărora se desfășoară misiunea, chiar și sub o altă denumire și într-un alt cuantum, dar în același scop.

24. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin Decizia nr. 24 din 14 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 30 ianuarie 2023, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, a stabilit că scopul diurnei este compensarea inconvenientelor rezultate din riscurile la care este supus personalul participant la misiunile în afara teritoriului statului român, în zonele de operații și a respins sesizarea, în rest, ca inadmisibilă.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

25. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea este inadmisibilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității sesizării

26. În contextul normativ instituit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții de admisibilitate a sesizării:

- (i) existența unei cauze în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;
- (ii) cauza să fie dintre cele prevăzute limitativ la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024;
- (iii) existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;
- (iv) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

27. Referitor la primele două condiții legale se reține că acestea sunt îndeplinite, întrucât cauza se află în curs de soluționare pe rolul Tribunalului Ilfov — Secția civilă, litigiul circumscriindu-se domeniului specific de reglementare prevăzut la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

28. În ceea ce privește condiția privind existența unei chestiuni de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, prin cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost modificată la 26 aprilie 2023, reclamantul a solicitat obligarea pârâtului la plata următoarelor drepturi: diurnă în valută, indemnizația valorică de hrană și alocația valorică de cazare, drepturi prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2024, raportat la plafonul aplicabil potrivit Hotărârii Guvernului nr. 518/1995.

29. Pârâtul Ministerul Apărării Naționale nu se apără invocând existența unor acorduri/înțelegeri tehnice, ci prin faptul că a plătit toate drepturile ce reveneau reclamantului.

30. Cu toate acestea, având în vedere modul în care este formulată întrebarea, nu se poate reține că nu există legătură cu cauza.

31. În prezenta speță, titularul sesizării face trimitere la interpretarea unor dispoziții care nu comportă o reală și serioasă dificultate, de natură a fi dedusă dezlegării în cadrul procedurii hotărârii prealabile, fiind necesară realizarea unui simplu raționament judiciar, prin analiza sistematică, gramaticală și logică a reglementărilor relevante în cauză, precum și corelarea dezlegărilor anterioare date unor chestiuni de drept prin mecanismul recursului în interesul legii sau al hotărârii prealabile.

32. Astfel, sunt relevante următoarele decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

33. Prin Decizia nr. 38 din 7 iunie 2021 a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, în sensul de a se stabili dacă drepturile bănești reglementate de aceste prevederi (diurna în valută și suma pentru facilitarea legăturii cu familia și recreere) trebuie acordate de statul român necondiționat de plata acelorași drepturi de către organizațiile internaționale sub egida cărora se desfășoară misiunea, chiar și sub o altă denumire și într-un alt quantum, dar în același scop.

34. Cu toate acestea, decizia „beneficiază, ca orice act jurisdicțional, de efectul autorității de lucru judecat atașat considerentelor care sprijină și explicitează soluția inadmisibilității sesizării” (Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nr. 2 din 8 februarie 2021 — paragraful 39).

35. În paragrafele 73, 74 și 75 ale Deciziei nr. 38 din 7 iunie 2021 s-a reținut că:

„În cadrul raporturilor de muncă (înțelese în sens larg), cauza drepturilor bănești de care beneficiază persoana angajată rezidă în activitatea desfășurată de aceasta, fiind vorba fie de plata propriu-zisă a muncii prestate, fie de compensarea unor inconveniente de ordin material sau moral care decurg din condițiile particulare de desfășurare a activității. În consecință, dacă un anumit aspect al activității prestate de polițistul aflat în misiune este recompensat de către partenerul extern, nu mai există nicio justificare pentru ca același aspect să fie remunerat și de către autoritățile naționale. Ar fi vorba de o dublă plată care ar conduce la o îmbogățire fără justă cauză.

Argumentul potrivit căruia dacă un drept de natură salarială este prevăzut de legislația națională el trebuie acordat de statul român în mod necondiționat este vădit eronat. În speța de față, interpretarea normei naționale nu se poate face în mod izolat, ci doar prin coroborare cu reglementările europene sau internaționale care au asigurat cadrul legal de desfășurare a misiunii la care a participat polițistul. Dacă, potrivit acestor

reglementări, o anumită cheltuială este preluată de organizația internațională sau de statul partener, se creează un cadru legal derogatoriu de la norma națională, polițistul aflat în misiune nefiind îndreptățit să solicite același beneficiu atât de la partenerul extern, în baza reglementărilor internaționale sau europene, cât și de la autoritățile naționale, în temeiul legislației interne.

Acest raționament rămâne pe deplin valabil și atunci când drepturile bănești acordate de către partenerul extern conform acordurilor/înțelegerilor tehnice europene sau internaționale sunt structurate în mod diferit față de reglementarea națională. Important este ca, în esență, plățile efectuate de partener să fi avut în vedere, în ansamblu, aspectele la care s-a raportat și legiuitorul intern atunci când a reglementat drepturile polițistului aflat în misiune.”

36. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin Decizia nr. 24 din 14 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 30 ianuarie 2023, a admis recursul în interesul legii și a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, scopul diurnei este compensarea inconvenientelor rezultate din riscurile la care este supus personalul participant la misiunile în afara teritoriului statului român, în zonele de operații.

37. În paragraful 64 din această decizie s-a reținut că: „(...) existența dificultății din partea unităților angajatoare în a face dovada încasării drepturilor bănești de către reclamanți din partea aliaților/organizațiilor internaționale/partenerilor externi, întrucât sumele de bani au fost virate direct în contul personal al participanților la misiuni, reprezintă un aspect care privește exclusiv probatoriul administrat în susținerea apărărilor care vizează faptul că drepturile bănești au fost încasate din partea aliaților/organizațiilor internaționale/partenerilor externi. În baza acestui probatoriu, potrivit dispozițiilor legale care reglementează sarcina probei, instanța investită cu soluționarea litigiului stabilește care este actul intern/european/internațional în temeiul căruia a avut loc misiunea sau operația în afara teritoriului statului român și actul normativ național sau documentul european/internațional care prevede drepturile personalului participant, care sunt acestea, dacă au fost achitate cele ce se cuvin, astfel că aceste aspecte privesc temeinicia cererilor de chemare în judecată (...).”

38. Prin Decizia nr. 24 din 14 noiembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a realizat o trecere în revistă a actelor normative și a cadrului legislativ special în care se încadrează Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004 cu referire la evoluția în timp a legilor și hotărârilor de Guvern adoptate în legătură cu participarea personalului român la misiuni în străinătate și la drepturile cuvenite acestuia, inclusiv printr-o analiză comparativă a actelor normative edictate în acest domeniu, în special din perspectiva drepturilor conferite destinatarilor lor.

39. La paragrafele 90-94 s-a concluzionat în sensul că:

„În raport cu situațiile specifice pe care le reglementează actul normativ în discuție, Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, diurna, stabilită într-un quantum care nu este circumstanțiat de cheltuielile locului misiunii, nu include cheltuieli care acoperă cazare și hrană (prevedere expresă), dar nici cheltuieli diverse în legătură cu misiunea, care să conducă la concluzia că are ca scop compensarea inconvenientelor de ordin material.

Potrivit art. 1 alin. (1), (2) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, diurna este o sumă fixă, stabilită diferențiat pentru ofițeri și alte categorii de personal și în funcție de tipul misiunilor, astfel cum erau reglementate de art. 2 din Legea nr. 42/2004. Pentru misiunile prevăzute la art. 2 lit. b) și c) din Legea nr. 42/2004, în sprijinul păcii și de asistență umanitară, diurna are un anumit quantum; pentru ofițeri quantumul inițial

stabilit a fost de 40 de dolari SUA/zi/persoană, iar pentru alte categorii de personal 35 de dolari SUA/zi/persoană [alin. (1)]. Poate fi majorată, în raport cu gradul de risc al misiunilor existente în zona de desfășurare a operațiilor, cu până la 100%, [alin. (2)], în timp ce pentru misiunile prevăzute la art. 2 lit. a) și d) din hotărârea Guvernului, de apărare și tip coalitiție, diurna este majorată cu 100% [alin. (3)].

În absența unei norme privind conținutul diurnei, astfel cum emitentul actului normativ a procedat în cazul diurnei din Hotărârea Guvernului nr. 518/1995, a unei norme de trimitere la o altă normă, precum în cazul cheltuielilor de cazare și hrană, faptul că, exceptând diferențierea între ofițeri și alte categorii de personal, specifică structurilor din care face parte personalul căruia i se adresează actul normativ, elementele care determină modificarea cuantumului diurnei sunt tipul misiunilor și gradul de risc în zona de desfășurare a operațiilor, conduce la concluzia că aceasta are un scop fundamental diferit de cel al drepturilor care vizează acoperirea cheltuielilor de cazare, de hrană și a celor diverse determinate de misiune, reprezentând o compensație

acordată în considerarea riscului la care este supus personalul care participă la misiuni în afara teritoriului statului român, în zonele de operații.

Din modalitatea de reglementare a diurnei, prin art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, emisă în temeiul dispozițiilor art. 26 din Legea nr. 42/2004, în vigoare și ulterior abrogării acesteia, prin Legea nr. 121/2011, act normativ abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 46/2020, coroborat cu celelalte dispoziții ale actului normativ, rezultă că scopul diurnei este compensarea inconvenientelor rezultate din riscurile la care este supus personalul participant la misiunile în afara teritoriului statului român, în zonele de operații.”

40. Întrebarea adresată instanței supreme nu relevă o chestiune de drept veritabilă, concluzie dedusă atât din conținutul normativ clar al dispozițiilor vizate de sesizare, cât și din existența unor dezlegări anterioare date de instanța supremă prin hotărâri obligatorii în materia vizată de normele invocate de instanța de trimitere, ce pot oferi repere concrete de interpretare, utile în soluționarea cauzei deduse judecătii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Ilfov — Secția civilă în Dosarul nr. 3.028/93/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă exceptarea drepturilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.086/2004, prin mențiunea „în lipsa unor acorduri/înțelegeri tehnice”, are în vedere exceptarea de la plată doar prin existența sau invocarea pur formală a unui/unei acord/înțelegeri cu titlu general privind o anumită zonă de operațiuni sau aceste drepturi sunt exceptate doar în situația în care s-au acordat efectiv participantului ori acesta a beneficiat, în mod concret și probat cu raportare la participantul-reclamant, de drepturi materiale în baza unui/unei asemenea acord/înțelegeri?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 23 iunie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

